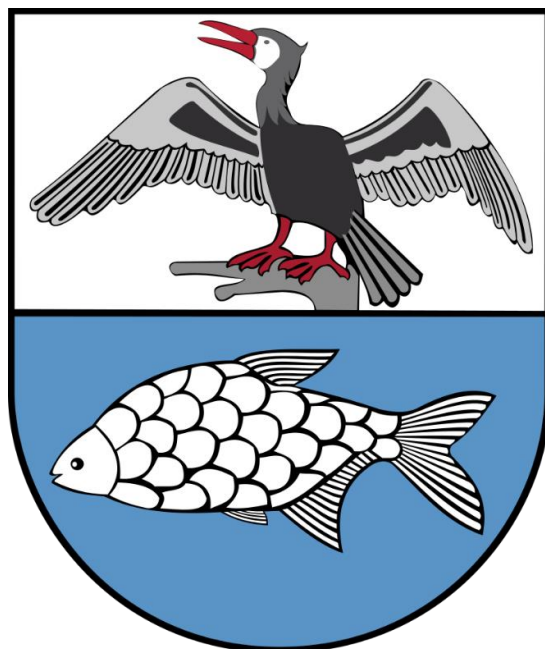




DIAGNOZA SYTUACJI
SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ
I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO

GIŻYCKO 2022



Opracowane przez:



www.CentrumFunduszyUE.pl



Spis treści

Wstęp	6
Rozdział 1. Wymiar społeczny	7
1.1. Demografia.....	7
1.1.1. Stan populacji.....	7
1.1.2. Gęstość zaludnienia	8
1.1.3. Ekonomiczne grupy wiekowe.....	10
1.1.4. Przyrost naturalny	13
1.1.5. Migracje społeczeństwa	15
1.2. Edukacja	16
1.2.1. Przedszkola	16
1.2.2. Szkoły podstawowe	19
1.2.3. Wyniki egzaminów ósmoklasisty	21
1.2.4. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych	23
1.3. Pomoc społeczna	24
1.3.1. Realizacja zadań własnych	25
1.3.2. Domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia.....	28
1.3.3. Pomoc z zakresu administracji rządowej	29
1.3.4. Programy i projekty	34
1.3.5. Pozostałe działania w zakresie pomocy społecznej	35
1.4. Ochrona zdrowia	36
1.5. Bezpieczeństwo publiczne	37
1.6. Kultura, sport i rekreacja	39
1.6.1. Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji	39
1.6.2. Park wodny Wilkasy	41
1.6.3. Świetlice wiejskie	44



1.6.4.	Biblioteka publiczna	45
1.6.5.	Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego w Wilkasach	48
1.7.	Turystyka.....	49
1.7.1.	Zabytki	49
1.7.2.	Szlaki turystyczne	51
1.7.3.	Atrakcje środowiskowe.....	52
1.8.	Aktywność społeczna.....	53
1.8.1	Frekwencja w wyborach	53
1.8.2.	Organizacje pozarządowe	57
1.9.	Finanse i administracja.....	61
1.9.1	Finanse	61
1.9.2.	Administracja.....	67
1.10.	Analiza SWOT	67
Rozdział 2.	Wymiar gospodarczy	69
2.1.	Potencjał gospodarczy	69
2.1.1.	Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego	69
2.1.2.	Dochody własne.....	71
2.1.3.	Atrakcyjność środowiska naturalnego	73
2.1.4.	Przedsiębiorczość.....	77
2.1.5.	Rynek pracy	82
2.2.	Analiza SWOT.....	87
Rozdział 3.	Wymiar przestrzenny.....	88
3.1.	Położenie administracyjne i geograficzne	88
3.2.	Uwarunkowania przestrzenne i mieszkaniowe.....	89
3.2.1.	Uwarunkowania przestrzenne	89
3.2.2.	Uwarunkowania mieszkaniowe	91



3.3. Infrastruktura techniczna	94
3.3.1. Wodociągi i kanalizacja	94
3.3.2. Infrastruktura gazowa	96
3.3.3. Pozostała infrastruktura techniczna	97
3.4. Środowisko naturalne.....	99
3.4.1. Jakość powietrza	99
3.4.2. Hałas	100
3.4.3. Stan wód.....	100
3.4.4. Złoża górnicze oraz kopalin.....	100
3.4.5. Stan gleb.....	100
3.5. Analiza SWOT.....	101
Spis tabel.....	102
Spis wykresów	105
Spis map.....	106
Spis rysunków	106



Wstęp

Gmina Giżycko to gmina wiejska znajdująca się w województwie warmińsko-mazurskim. Gmina ta należy do powiatu giżyckiego.

Celem niniejszego opracowania jest diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Giżycko. Opracowanie ma na celu przedstawienie jak prezentują się każda z tych sfer w Gminie Giżycko. Dodatkowo opracowanie zawiera porównanie danych Gminy Giżycko z danymi z miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju.

Diagnoza ma charakter teoretyczno-empiryczny. W niniejszym opracowaniu zostaną poruszone kwestie sfery społecznej (m.in. demografii, edukacji oraz kultury i sportu), sfery gospodarczej (m.in. potencjału gospodarczego, rynku pracy a także przedsiębiorczości) oraz sfery przestrzennej (m.in. gospodarki przestrzennej oraz infrastruktury).

Dane teoretyczne oparte są głównie na dokumentacji Gminy, do której zaliczyć można m.in.: Raporty o stanie gminy Giżycko z lat 2018-2021 oraz inne kluczowe dokumenty mające wpływ na rozwój Gminy. Dane empiryczne pochodzą w znacznym stopniu z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 (o ile jest dostępna dla określonych danych).

Analizowanym okresem są lata 2016-2021. Jednakże okresy mogą różnić się w niektórych aspektach, jeżeli nie opublikowano aktualnych danych.



Rozdział 1. Wymiar społeczny

1.1. Demografia

Procesy demograficzne stanowią podstawową działalność dla samorządów. Do kluczowych aspektów demograficznych zalicza się m.in.: stan populacji, gęstość zaludnienia, ekonomiczne grupy wiekowe, przyrost naturalny oraz migracje ludności. Analiza sytuacji demograficznej wykonana została w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego. Dane te mogą w niektórych przypadkach różnić się od stanu rzeczywistego oraz informacji pochodzących ze statystyk gminnych.

1.1.1. Stan populacji

Stan ludności Gminy Giżycko z uwzględnieniem podziału na kobiety i mężczyzn został przedstawiony w tabeli.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	8 344	8 387	8 411	8 510	8 629	8 617
mężczyźni	4 210	4 225	4 231	4 275	4 348	4 340
kobiety	4 134	4 162	4 180	4 235	4 281	4 277

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 07.10.2022).

Liczba mieszkańców Gminy od 2016 do 2020 roku systematycznie wzrastała, dopiero w 2021 roku odnotowany został spadek ogólnej liczby mieszkańców. Według prognozy ludności gmin na lata 2017-2030, która pochodzi z Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności Gminy Giżycko będzie z roku na rok wzrastać. Szacowane jest, że w 2030 roku wyniesie ona 8812 osób. Wzrost liczby mieszkańców prognozowany jest zarówno dla mężczyzn, jak i kobiet. Prognoza na 2021 różni się od stanu faktycznego o 77 osób.



Aby móc kompleksowo porównać kształtowanie się liczby mieszkańców Gminy Giżycko, konieczne jest przedstawienie jej na tle innych jednostek - miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju, co przedstawione zostało w kolejnej tabeli.

Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	8 344	8 387	8 411	8 510	8 629	8 617
miasto Giżycko	29 642	29 480	29 396	29 307	28 964	28 597
powiat giżycki	57 141	56 922	56 754	56 565	56 227	55 668
województwo warmińsko- mazurskie	1 436 367	1 433 945	1 428 983	1 422 737	1 416 495	1 405 359
Polska	38 432 992	38 433 558	38 411 148	38 382 576	38 265 013	38 080 411

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 07.10.2022).

Dane wykazały, że tylko w Gminie Giżycko liczba mieszkańców z roku na rok zwiększała się (za wyjątkiem 2021 roku), co pozytywnie wpływa na dalszy rozwój Gminy. W pozostałych badanych jednostkach odnotowano spadek liczby mieszkańców.

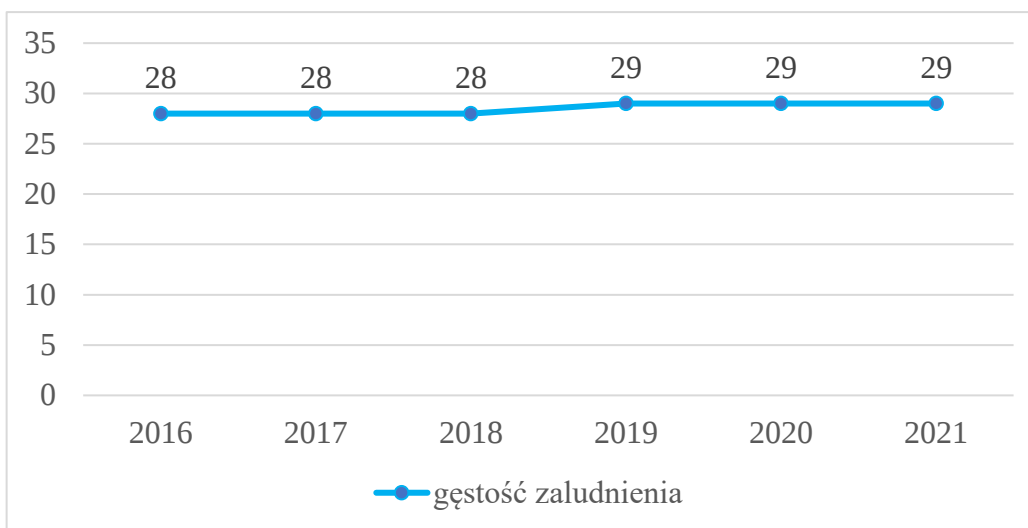
1.1.2. Gęstość zaludnienia

Kluczowym aspektem związanym z sytuacją demograficzną jest gęstość zaludnienia. Jest to liczba ludności przypadająca na 1 km². Jednostka, w której wyrażana będzie gęstość zaludnienia to osoba na km².

Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko została zaprezentowana na wykresie.



Wykres 1. Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko w latach 2016-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 07.10.2022).

Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko w analizowanym okresie zanotowała niewielki wzrost wartości wskaźnika.

Dla pełniejszej oceny warto porównać gęstość zaludnienia Gminy w odniesieniu do miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju, co przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 3. Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	28	28	28	29	29	29
miasto Giżycko	2 160	2 149	2 143	2 136	2 111	2 084
powiat giżycki	51	51	51	51	50	50
województwo warmińsko-mazurskie	59	59	59	59	59	58
Polska	123	123	123	123	122	122

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 07.10.2022).



W przypadku Gminy Giżycko w 2019 r. nastąpił wzrost omawianego wskaźnika, natomiast pozostałe analizowane jednostki na przestrzeni lat odnotowały ogólny spadek wartości gęstości zaludnienia.

1.1.3. Ekonomiczne grupy wiekowe

W analizie sytuacji demograficznej równie istotnym aspektem są ekonomiczne grupy wiekowe. W niniejszym opracowaniu zostały wyróżnione trzy podstawowe grupy wiekowe:

- wiek przedprodukcyjny: 17 lat i mniej,
- wiek produkcyjny: 18-59 lat w przypadku kobiet; 18-64 lat w przypadku mężczyzn,
- wiek poprodukcyjny: powyżej 59 lat w przypadku kobiet; powyżej 64 lat w przypadku mężczyzn.

Udział ekonomicznych grup wiekowych w Gminie Giżycko przedstawiony został w tabeli.

Tabela 4. Udział ludności z wyszczególnieniem grup wiekowych Gminy Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
wiek przedprodukcyjny	18,6	18,5	18,3	18,2	18,3	18,0
wiek produkcyjny	65,9	65,2	64,9	64,4	63,5	63,1
wiek poprodukcyjny	15,5	16,3	16,8	17,4	18,2	18,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 07.10.2022).

W Gminie Giżycko udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejsza się z roku na rok, jedynie w 2020 udział ten nieznacznie wzrósł. Udział osób w wieku produkcyjnym kształtuje się różnorodnie - odnotowuje on coroczne spadki i wzrosty. Natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrasta.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Dla pełniejszego obrazu, jak dokładnie czynnik ten wpływa na rozwój Gminy Giżycko konieczne jest przedstawienie go na tle miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju, co zaprezentowano w kolejnej tabeli.

**Tabela 5. Stan ludności z wyszczególnieniem grup wiekowych Gminy Giżycko
na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021**

Wyszczególnienie		Lata					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	ogółem	8 344	8 387	8 411	8 510	8 629	8 617
	wiek przedprodukcyjny	1 555	1 549	1 540	1 550	1 578	1 550
	wiek produkcyjny	5 498	5 467	5 460	5 482	5 477	5 438
	wiek poprodukcyjny	1 291	1 371	1 411	1 478	1 574	1 629
miasto Giżycko	ogółem	29 642	29 480	29 396	29 307	28 964	28 597
	wiek przedprodukcyjny	4 972	5 001	4 968	5 064	4 990	4 931
	wiek produkcyjny	18 241	17 899	17 696	17 311	16 904	16 574
	wiek poprodukcyjny	6 429	6 580	6 732	6 932	7 070	7 092

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Wyszczególnienie		Lata					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
powiat giżycki	ogółem	57 141	56 922	56 754	56 565	56 227	55 668
	wiek przedprodukcyjny	10 088	10 037	9 913	9 918	9 821	9 679
	wiek produkcyjny	35 995	35 487	35 150	34 571	33 989	33 465
	wiek poprodukcyjny	11 058	11 398	11 691	12 076	12 417	12 524
województwo warmińsko- mazurskie	ogółem	1 436 367	1 433 945	1 428 983	1 422 737	1 416 495	1 405 359
	wiek przedprodukcyjny	264 364	263 322	261 737	259 636	257 545	254 225
	wiek produkcyjny	906 979	896 373	884 335	871 301	860 218	848 027
	wiek poprodukcyjny	265 024	274 250	282 911	291 800	298 732	303 107
Polska	ogółem	38 432 992	38 433 558	38 411 148	38 382 576	38 265 013	38 080 411
	wiek przedprodukcyjny	6 895 878	6 920 652	6 935 523	6 948 706	6 953 639	6 938 395
	wiek produkcyjny	23 767 614	23 517 643	23 269 725	23 025 927	22 771 440	22 527 338
	wiek poprodukcyjny	7 769 500	7 995 263	8 205 900	8 407 943	8 539 934	8 614 678

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 08.10.2022).



Sytuacja grupy osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Giżycko kształtuje się różnorodnie, ostatecznie zanotowano jednak wzrost wartości wskaźnika. Natomiast wśród grupy osób w wieku produkcyjnym zauważalny jest ostatecznie spadek, jedynie w 2019 r. odnotowano niewielki wzrost wartości wskaźnika. Z kolei grupa osób w wieku poprodukcyjnym w analizowanym okresie corocznie wzrastała.

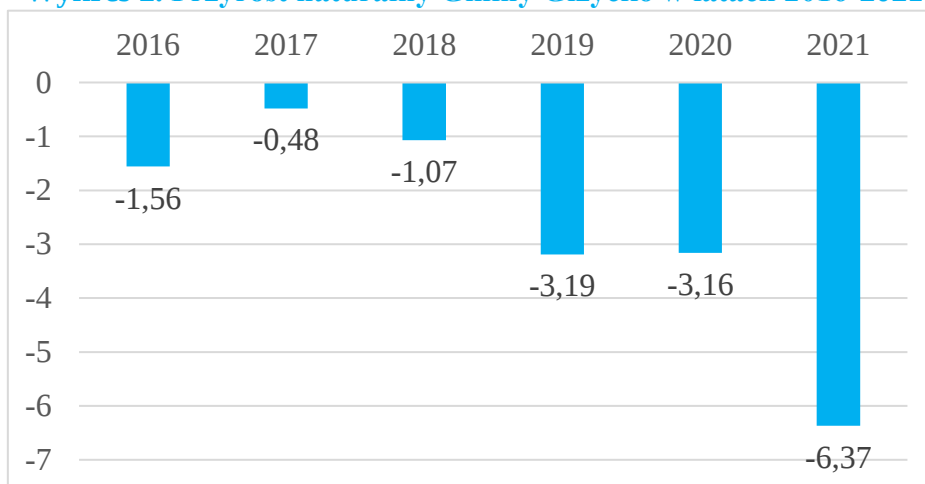
Na poziomie miasta Giżycka, powiatu oraz województwa zauważalne jest natomiast, że liczba osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym kieruje się ku spadkowi, a liczba osób w wieku produkcyjnym z roku na rok wzrasta. Taka sytuacja może świadczyć, że jednostki te zmagają się bądź będą się zmagać z problem starzenia się społeczeństwa. Jedynie w odniesieniu do Polski zauważalny jest ogólny wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, a przy tym spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym.

1.1.4. Przyrost naturalny

Przyrost naturalny jest różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów. W niniejszym opracowaniu przyrost naturalny liczony jest w przeliczeniu na 1000 osób. Dane prezentowane ze znakiem minusowym oznaczają, że w danym okresie liczba zgonów przewyższyła liczbę żywych urodzeń.

Przyrost naturalny Gminy Giżycko w latach 2016-2021 został przedstawiony na kolejnym wykresie.

Wykres 2. Przyrost naturalny Gminy Giżycko w latach 2016-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 08.10.2022).



Przyrost Naturalny Gminy w analizowanym okresie jest ujemny co oznacza, że liczba zgonów przewyższa liczbę żywych urodzeń. Drastyczne pogorszenie sytuacji w 2021 roku może być spowodowane pandemią COVID-19.

Aspekt ten należy jednak przeanalizować w porównaniu do innych jednostek, aby móc zobaczyć czy z problemem ujemnego przyrostu naturalnego zmagają się tylko Gmina Giżycko czy jest to zjawisko występujące na szerszą skalę.

Następna tabela przedstawia przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycka, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz Polski w latach 2016-2021.

Tabela 6. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	-1,56	-0,48	-1,07	-3,19	-3,16	-6,37
miasto Giżycko	-2,09	-2,84	-1,26	-1,67	-4,75	-8,19
powiat giżycki	-2,20	-2,09	-2,13	-2,58	-4,80	-7,38
województwo warmińsko-mazurskie	-0,44	0,08	-0,90	-1,39	-3,27	-5,88
Polska	-0,15	-0,02	-0,68	-0,91	-3,18	-4,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 08.10.2022).

Analiza powyższych danych wykazała, że z problemem ujemnego przyrostu naturalnego zmagają się nie tylko Gmina Giżycko - jest to zjawisko, które dotyka wiele jednostek terytorialnych. Co istotne na każdym poziomie w 2021 roku odnotowano znaczne pogorszenie sytuacji, na co wpływ mogła mieć pandemia COVID-19.

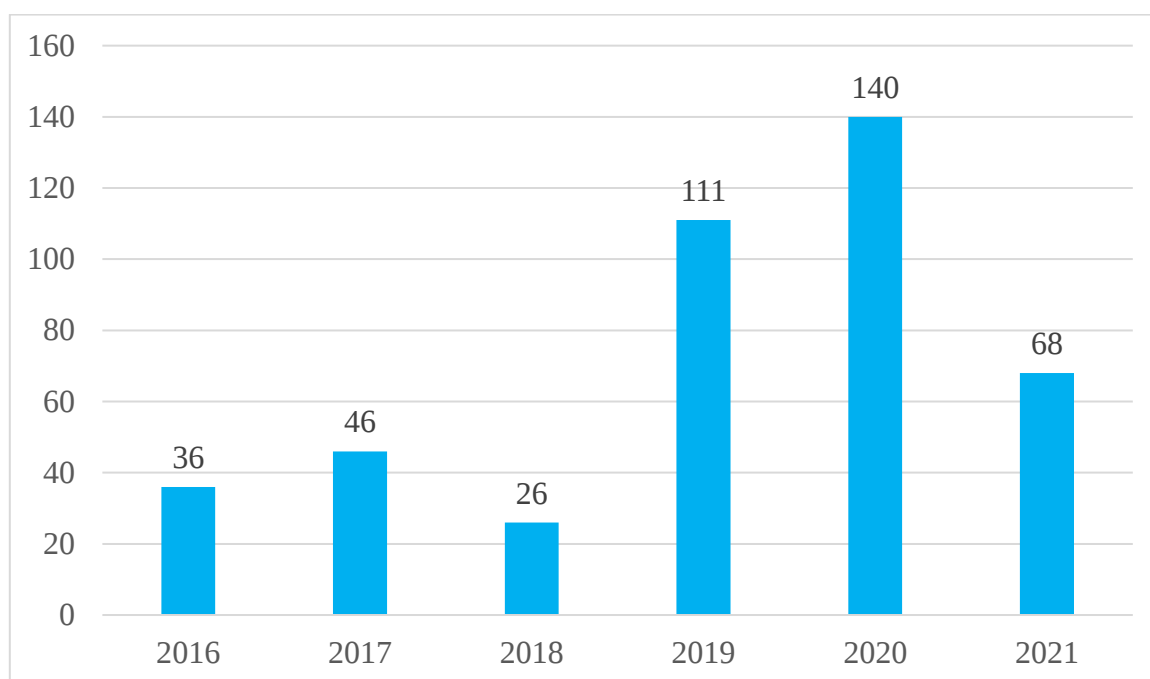


1.1.5. Migracje społeczeństwa

Jako miarę współczynnika migracji w opracowaniu uwzględniono saldo migracji na pobyt stały. Liczby ujemne w omawianym aspekcie oznaczają, że więcej osób emigrowało z danego obszaru niż do niego imigrowało.

Sytuację migracji w Gminie Giżycko w latach 2016-2021 przedstawia wykres.

Wykres 3. Saldo migracji w Gminie Giżycko w latach 2016-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 09.10.2022).

Saldo migracji w Gminie Giżycko w analizowanym okresie jest dodatnie, co pozytywnie świadczy o rozwoju Gminy, ponieważ więcej osób imigruje na te tereny niż z nich emigruje.

Kolejna tabela przedstawia porównanie migracji ludności Gminy Giżycko z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2021.



Tabela 7. Saldo migracji ludności Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 201

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	36	46	26	111	140	68
miasto Giżycko	-62	-78	-76	-54	-146	-96
powiat giżycki	-102	-92	-110	-45	-43	-112
województwo warmińsko- mazurskie	-2 974	-2 742	-3 504	-3 750	-2 091	-2 563
Polska	1 505	1 436	3 612	6 183	4 483	3 404

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 09.10.2022).

Sytuacja Gminy na tle innych jednostek prezentuje się w stopniu dobrym. Miasto Giżycko, powiat giżycki oraz województwo warmińsko-mazurskie w omawianym okresie odnotowują ujemne wartości, co świadczy o tym, że więcej osób emigrowało z tych miejsc niż do nich imigrowało.

1.2. Edukacja

Edukacja ma ogromne znaczenie w życiu człowieka. Jednostki samorządu terytorialnego powinny szczególnie zadbać o wykształcenie młodych ludzi, ponieważ współczesny rozwój w bardzo dużym stopniu jest uzależniony od edukacji.

1.2.1. Przedszkola

Gmina Giżycko ma obowiązek zapewnić miejsca w przedszkolach wszystkim chętnym dzieciom i monitoruje stan rekrutacji wychowanków do oddziałów przedszkolnych.

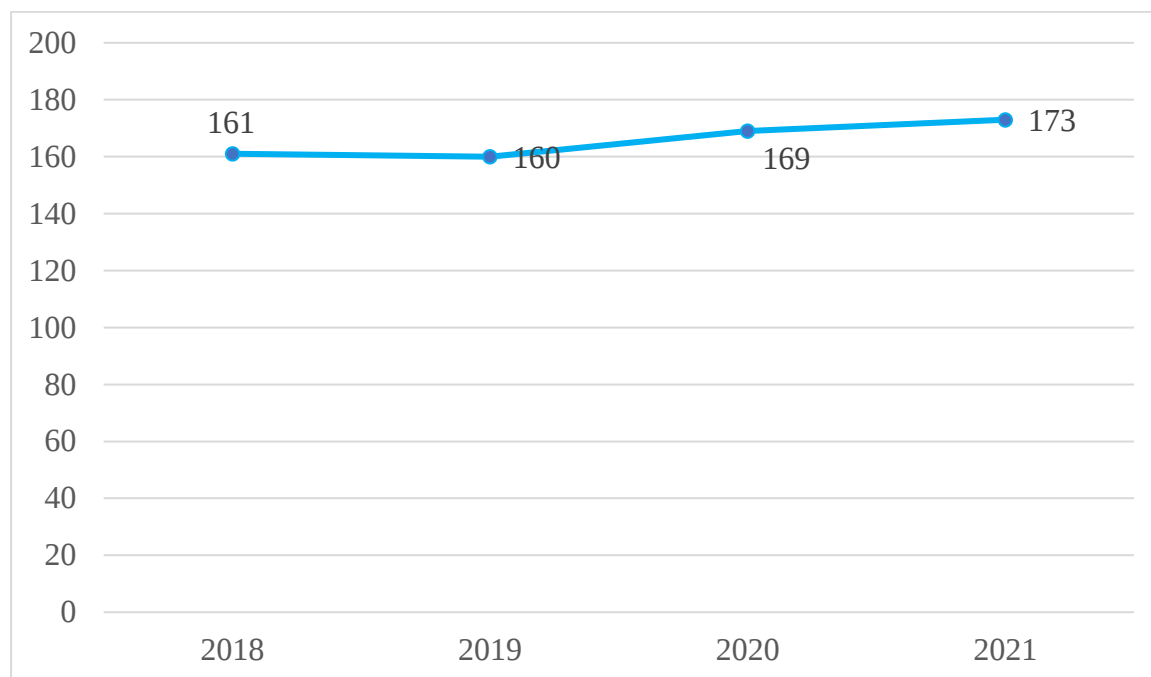


Na terenie Gminy znajduje się 9 oddziałów przedszkolnych. W skład tych oddziałów wchodzi:

- 7 oddziałów przedszkolnych które funkcjonują przy szkołach prowadzonych przez Gminę Giżycko,
- 1 oddział znajdujący się przy Szkole Podstawowej w Spytkowie,
- 1 oddział, którym jest Przedszkole Niepubliczne SMYK (prowadzone również przez Stowarzyszenie EDUKATOR w Łomży).

Liczba wychowanków (w wieku od 2,5 do 6 lat) objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy została przedstawiona na wykresie.

Wykres 4. Liczba wychowanków objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

Liczba wychowanków przedszkolnych w Gminie Giżycko w analizowanym okresie nieznacznie wzrosła, co jest pozytywnym zjawiskiem.

Dla pełnego obrazu kształtowania się sytuacji placówek przedszkolnych konieczne jest porównanie stanu dostępności miejsc z liczbą faktycznie uczęszczających tam dzieci, co przedstawiono w kolejnej tabeli.



**Tabela 8. Struktura dostępności miejsc w oddziałach przedszkolnych na terenie
Gminy Giżycko w latach 2018-2021**

Nazwa szkoły	Lata	Liczba miejsc przedszkolnych	Liczba oddziałów przedszkolnych	Liczba uczęszczających dzieci
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Jagiellończyka w Wilkasach ul. Szkolna 8, 11-500 Giżycko oddziały przedszkolne: ul. Olsztyńska 29	2018	95	4	89
	2019	100	4	93
	2020	100	4	96
	2021	100	4	98
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym Bystry 9a, 11- 500 Giżycko	2018	50	2	40
	2019	50	2	39
	2020	50	2	46
	2021	50	2	43
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Upałtach Upałty 11 11- 500 Giżycko	2018	19	1	12
	2019	19	1	9
	2020	19	1	6
	2021	12	1	8
Szkoła Podstawowa w Spytkowie – organ prowadzący- Stowarzyszenie Edukator w Łomży Spytkowo 41 11-500 Giżycko	2018	15	1	9
	2019	15	1	13
	2020	15	1	12
	2021	15	1	10



Nazwa szkoły	Lata	Liczba miejsc przedszkolnych	Liczba oddziałów przedszkolnych	Liczba uczęszczających dzieci
Przedszkole „Smyk” w Spytkowie organ prowadzący Stowarzyszenie Edukator w Łomży Spytkowo 41 11-500 Giżycko	2018	15	1	11
	2019	15	1	6
	2020	15	1	9
	2021	15	1	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

W żadnej z placówek liczba oddziałów na przestrzeni analizowanego okresu nie zmniejszyła się. Liczba miejsc dostępnych dla dzieci zmniejszyła się jedynie w placówce Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Upałtach, jednakże wynikać to może z faktu, że liczba dzieci uczęszczających do tej placówki do 2020 roku zmalała aż o połowę. Żadna z placówek nie wypełniła w pełni dostępnych miejsc w związku z czym można wnioskować, że stopień dostępności przedszkoli w Gminie Giżycko jest dobry.

1.2.2. Szkoły podstawowe

Sieć szkół podstawowych w Gminie Giżycko tworzą cztery szkoły podstawowe. Gmina jako organ prowadzący prowadzi jedynie trzy z czterech szkół, tj:

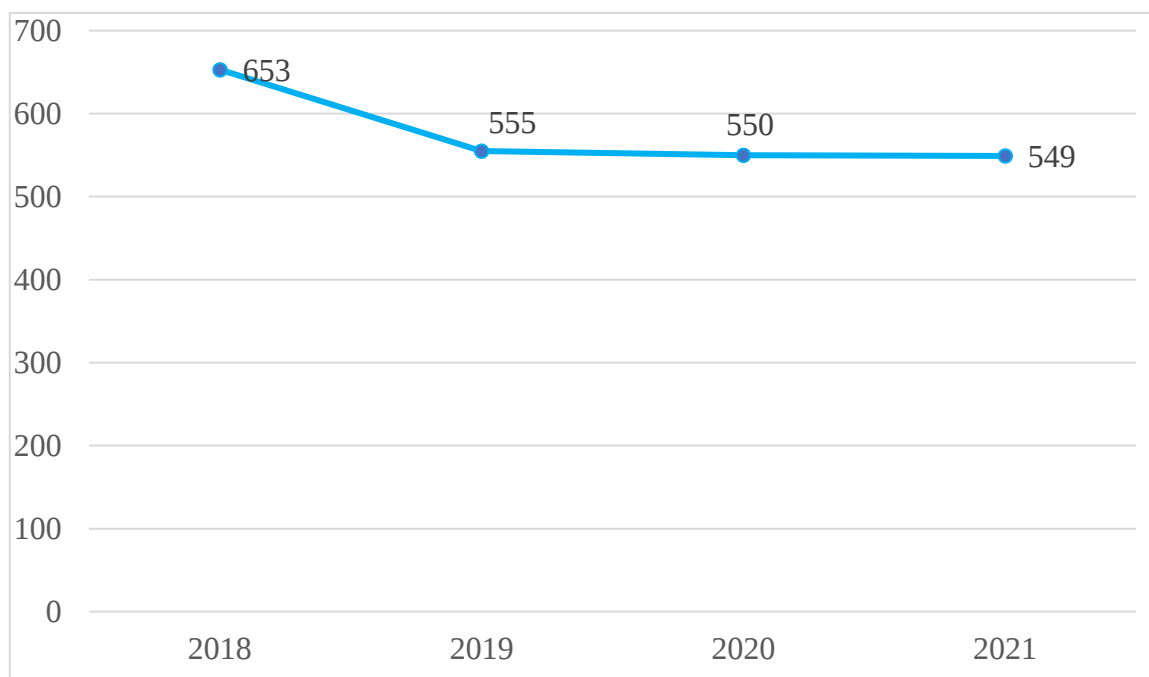
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Upałtach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Jagiellończyka w Wilkasach.

Do sieci szkół podstawowych na terenie Gminy zalicza się jeszcze Szkoła Podstawowa w Spytkowie, jednakże jej organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Edukator w Łomży.

Liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny w analizowanym okresie na terenie Gminy Giżycko została przedstawiona na wykresie.



Wykres 5. Liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

Liczba uczniów realizujących obowiązek uczenia się z roku na rok zmniejszała się. Wartość w 2018 roku jest znacznie większa niż w kolejnych latach w związku z tym, że rok 2018 był ostatnim rokiem obowiązywania gimnazjów w kraju.

Podobnie jak w przypadku placówek przedszkolnych do uzyskania kompletnego obrazu kształtowania się sytuacji szkół podstawowych na terenie Gminy konieczne jest porównanie stanu dostępności miejsc z liczbą faktycznie uczęszczających tam uczniów. Omawiane zagadnienie znajduje się w kolejnej tabeli.

Tabela 9. Liczba uczniów oraz oddziałów w szkołach podstawowych na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021

Nazwa szkoły	Lata	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Jagiellończyka w Wilkasach ul. Szkolna 8, 11-500 Giżycko oddziały przedszkolne: ul. Olsztyńska 29	2018	17	338
	2019	17	330
	2020	17	330
	2021	17	328



Nazwa szkoły	Lata	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym Bystry 9a, 11-500 Giżycko	2018	8	100
	2019	8	100
	2020	8	103
	2021	8	105
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Upałtach Upałty 11 11-500 Giżycko	2018	8	78
	2019	8	65
	2020	8	62
	2021	7	54
Szkoła Podstawowa w Spytkowie – organ prowadzący- Stowarzyszenie Edukator w Łomży Spytkowo 41 11-500 Giżycko	2018	8	54
	2019	8	60
	2020	8	55
	2021	8	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

Liczba oddziałów przeznaczona dla uczniów zmniejszyła się jedynie w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Upałtach, jednakże może to być spowodowane malejącą tendencją uczęszczających tam uczniów. Liczba uczniów zmniejszyła się również w Publicznej Szkole Podstawowej im. Kazimierza Jagiellończyka w Wilkasach. W Publicznej Szkole Podstawowej im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bystrym liczba uczniów wzrosła, natomiast w Szkole Podstawowej w Spytkowie liczba ta kształtowała się różnorodnie.

1.2.3. Wyniki egzaminów ósmoklasisty

W celu ustalenia i porównania poziomu nauczania uczniów z Gminy Giżycko użyto do oceny omawianego aspektu wyników z egzaminów ósmoklasisty. Dokładne porównanie jak Gmina wypadła na tle miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju znajduje się w następnej tabeli.



Tabela 10. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2018-2021

Wyszczególnienie	Lata			
	2018	2019	2020	2021
JĘZYK POLSKI				
Gmina Giżycko	53	59	58	49
miasto Giżycko	58	54	59	55
powiat giżycki	55	54	57	54
województwo warmińsko-mazurskie	58	55	56	57
Polska	63	59	60	60
MATEMATYKA				
Gmina Giżycko	45	45	32	52
miasto Giżycko	41	44	46	52
powiat giżycki	40	41	41	49
województwo warmińsko-mazurskie	41	42	42	53
Polska	45	46	47	57
JĘZYK ANGIELSKI				
Gmina Giżycko	57	54	61	61
miasto Giżycko	60	57	67	64
powiat giżycki	55	52	63	61
województwo warmińsko-mazurskie	54	50	61	63
Polska	59	54	66	67

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OKE w Łomży oraz CKE.

Egzamin z języka polskiego w Gminie Giżycko w 2019 rok wypadł słabiej niż pozostałych jednostkach. W 2020 roku Gmina poprawiła swoje wyniki. Były one wyższe



niż w mieście Giżycko, powiecie oraz województwie, ponadto tym roku Gminie udało się zrównać z średnią krajową. W 2021 roku Gmina miała lepsze wyniki tylko od powiatu i województwa. Natomiast w 2022 roku Gmina na tle porównywanych jednostek wypadła najslabiej, nie przekraczając przy tym nawet połowy możliwych do zdobycia punktów.

Egzamin z matematyki w Gminie w 2019 roku wypadł lepiej niż w pozostałych jednostkach, zrównując się przy tym z średnią krajową. W 2020 r. podobnie - Gmina była lepsza od średnich w powiecie i województwie, a przy tym niższa niż średnia krajowa. W 2021 roku Gmina Giżycko wypadła gorzej na tle pozostałych jednostek. Natomiast w 2022 roku osiągnęła ona taki sam wynik jak miasto Giżycko i wyniki Gminy były lepsze niż w powiecie giżyckim.

Egzamin z języka angielskiego dla Gminy Giżycko w 2019 roku wypadł lepiej niż w powiecie i województwie. W 2020 roku sytuacja kształtowała się podobnie, z tą różnicą, że w tym roku Gminie udało się zrównać z średnią krajową. W 2021 roku wyniki Gminy wypadły gorzej niż w mieście Giżycko, powiecie oraz kraju. Zrównały się tylko z wynikami wojewódzkimi. W 2022 roku wyniki Gminy wypadły lepiej tylko w porównaniu z wynikami z powiatu.

1.2.4. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych

Kluczowym czynnikiem dotyczącym edukacji jest również współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych. Współczynnik skolaryzacji brutto jest to relacja liczby osób uczących się na konkretnym etapie kształcenia się do liczby osób w grupie wiekowej, która odpowiada takiemu poziomowi. Ze względu na to, że nauka na poziomie podstawowym jest obowiązkowa, współczynnik powinien być zbliżony do 100%. Tabela przedstawia jak omawiany współczynnik kształtuje się w Gminie Giżycko, mieście Giżycko, powiecie giżyckim, województwie warmińsko-mazurskim oraz kraju w latach 2016-2021.



Tabela 11. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	72,46	70,55	71,59	68,60	69,10	69,41
miasto Giżycko	110,25	108,58	109,56	110,67	110,90	111,59
powiat giżycki	95,51	93,92	93,71	93,34	92,33	92,50
województwo warmińsko- mazurskie	93,00	91,24	91,25	90,93	91,03	91,85
Polska	96,62	95,24	95,46	95,13	95,95	96,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 10.10.2022).

Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Giżycko wykazuje niskie wartości. Może to wynikać, że nie wszyscy uczniowie realizują obowiązek szkolny. Jednakże bardziej prawdopodobnym scenariuszem jest to, że część uczniów z Gminy Giżycko uczy się w mieście Giżycko, ponieważ wartości tego współczynnika w tej jednostce przekraczają poziom 100 procent.

1.3. Pomoc społeczna

Głównym celem pomocy społecznej jest pomaganie osobom i rodzinom w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, których sami nie mogą przezwyciężyć, dysponując własnymi możliwościami oraz środkami. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminy szczególną odpowiedzialność za realizację funkcji społecznej samorządu, ponieważ zgodnie z przepisami gmina nie może odmówić pomocy osobie potrzebującej.

W Gminie Giżycko znajduje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, został on utworzony na mocy uchwały Nr III/35/02 Rady Gminy Giżycko z dnia 12 grudnia 2002 roku. Natomiast jego funkcjonowanie jest oparte na podstawie statutu przyjętego uchwałą Rady Gminy Giżycko Nr XIII/115/2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2019 r. poz. 4323).



1.3.1. Realizacja zadań własnych

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku, jakie podjął w latach 2018-2021 w ramach realizacji zadań własnych zostały przedstawione w kolejnych tabelach oraz na wykresach:

Tabela 12. Liczba rodzin oraz osób objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021

Wyszczególnienie	Lata			
	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych pomocą	328	304	578	516
Liczba osób objętych pomocą	736	678	1222	1089

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

Według danych z 2021 roku pomocą społeczną, na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej objętych zostało 516 rodzin, wśród których występowało 1089 osób. W analizowanym okresie notowano wahania wartości, ostatecznie nastąpił jednak wzrost liczby beneficjentów pomocy społecznej, co jest negatywną sytuacją.

Tabela 13. Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą w formie pracy socjalnej na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021

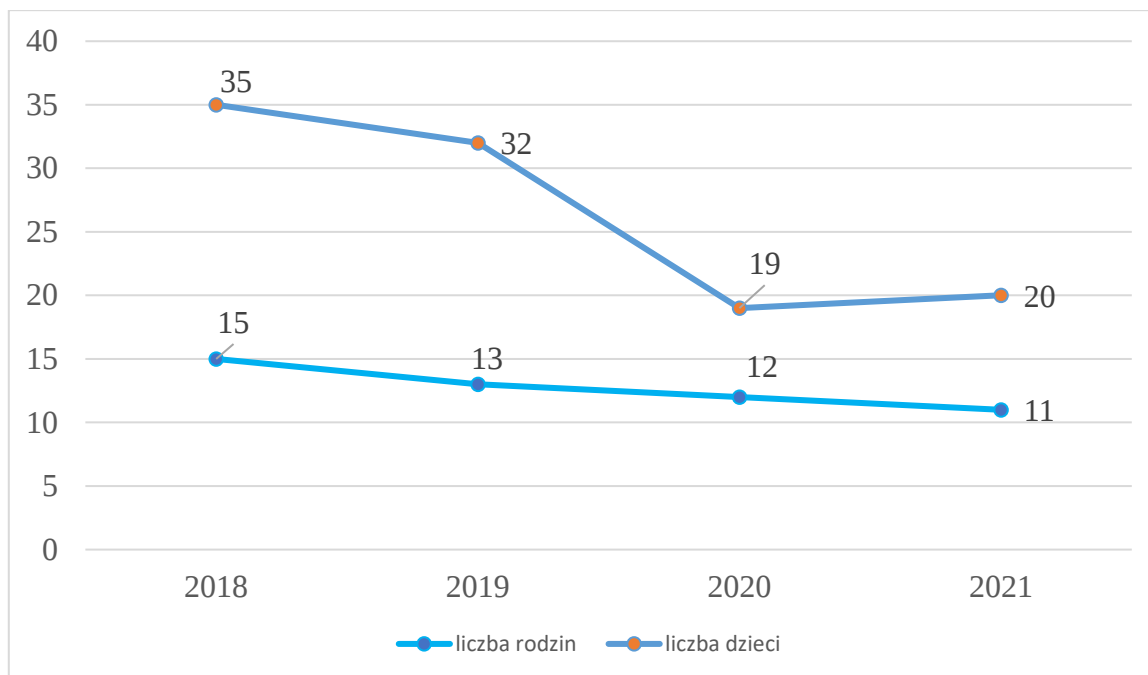
Wyszczególnienie	Lata			
	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych pomocą	302	286	297	281
Liczba osób objętych ochroną	637	609	597	561

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.



W 2021 roku z pomocy w formie pracy socjalnej (bez pomocy finansowej), skorzystało 281 rodzin, w których było 561 osób. W poprzednich latach liczba rodzin i osób objętych taką pomocą była wyższa.

Wykres 6. Liczba rodzin, w tym dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021

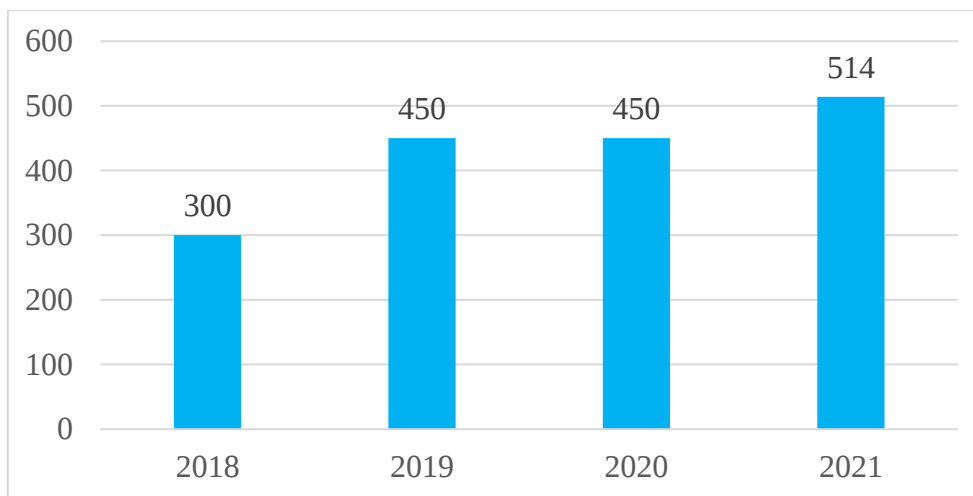


Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

Według danych z 2021 roku wsparciem asystenta rodziny, na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, objęto 11 rodzin, wśród których było łącznie 20 dzieci. W poprzednich latach wspomnianą pomocą została objęta większa liczba rodzin.



Wykres 7. Liczba osób objętych pomocą w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021

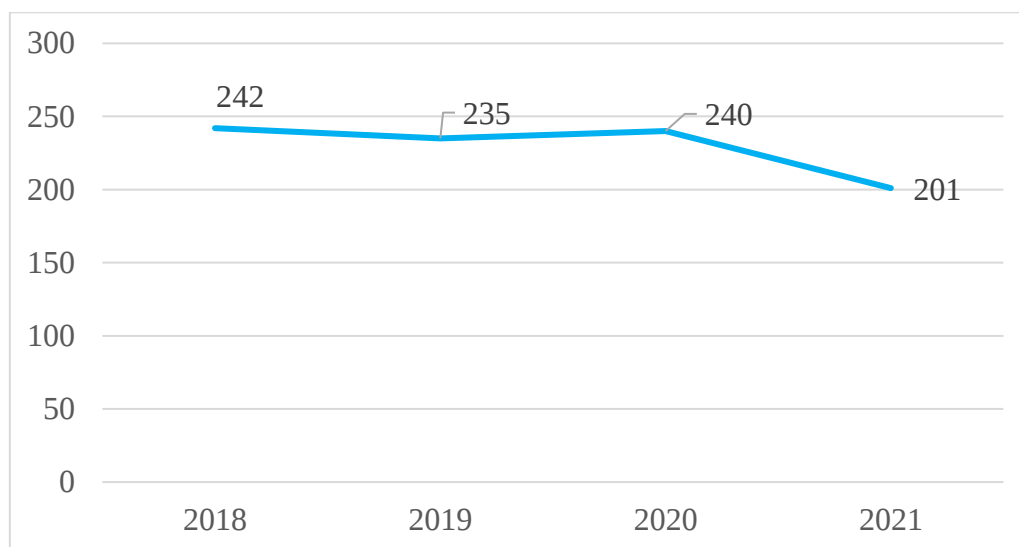


Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

W 2021 roku pomocą w formie produktów żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy objęto 514 osób. W poprzednich latach liczba osób objętych pomocą była niższa.

Dodatkowo warto również wspomnieć jak kształtuje się liczba rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej, to jest jako 3 lata lub więcej. Zagadnienie zaprezentowane zostało w formie wykresu.

Wykres 8. Liczba rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej w Gminie Giżycko w latach 2018-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.



Sytuacja rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej w Gminie Giżycko do 2019 roku malała. W 2020 roku liczba w nieznacznie wzrosła, a następnie ponownie zmalała, co można uznać za pozytywne zjawisko.

1.3.2. Domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia

Na terenie Gminy Giżycko nie funkcjonują domy pomocy społecznej. Mieszkańcy gminy, którzy wymagają tej formy wsparcia kierowani są do domów pomocy społecznej (DPS) prowadzonych przez powiaty: giżycki, kętrzyński, szczycieński, kutnowski, zamojski oraz olecki.

Gmina nie prowadzi również na swoim terenie ośrodków wsparcia. W przypadku wystąpienia konieczności umieszczenia osoby potrzebującej pomocy w tego typu placówce, w ramach porozumienia zawieranego z organami prowadzącymi osoby są kierowane do ośrodków działających na terenie innych gmin.



1.3.3. Pomoc z zakresu administracji rządowej

Mieszkańcy Gminy Giżycko otrzymują również pomoc w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Szczegóły odnośnie omawianej pomocy prezentuje następująca tabela.

Tabela 14. Pomoc dla mieszkańców Gminy Giżycko wynikająca z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w latach 2018-2021

Wyszczególnienie	Krótką charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
zasilek rodzinny wraz z dodatkami	To zasiłek dla rodziców lub opiekunów dziecka na częściowe pokrycie wydatków związanych z jego utrzymaniem	2018	385 rodzin
		2019	367 rodzin
		2020	393 dzieci
		2021	340 dzieci
świadczenie pielęgnacyjne	Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem pieniężnym, o które mogą ubiegać się osoby, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia bądź innej pracy zarobkowej w celu podjęcia opieki nad poważnie niepełnosprawnym członkiem rodziny	2018	44 rodziny
		2019	44 rodziny
		2020	43 rodziny
		2021	49 rodzin

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Wyszczególnienie	Krótką charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
świadczenie rodzicielskie	Świadczenie rodzicielskie jest wsparciem finansowym rodziców, którzy nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego	2018	21 rodzin
		2019	25 rodzin
		2020	34 rodziny
		2021	39 rodzin
specjalny zasiłek opiekuńczy	Świadczenie dla najbliższych członków rodziny osoby niepełnosprawnej lub wymagającej stałej opieki, które rezygnują ze swojej pracy w związku z koniecznością opiekowania się tą osobą	2018	13 rodzin
		2019	15 rodzin
		2020	10 rodzin
		2021	4 rodziny
zasiłek dla opiekuna	Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, która utraciła prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego	2018	3 rodziny
		2019	2 rodziny
		2020	2 rodziny
		2021	1 rodzina

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Wyszczególnienie	Krótką charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
świadczenie „Za życiem	Świadczenie przysługujące z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu	2018	1 rodzina
		2019	2 rodziny
		2020	0 rodzin
		2021	0 rodzin
zasilek pielęgnacyjny	Jedno ze świadczeń rodzinnych, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji	2018	227 rodzin
		2019	224 rodziny
		2020	198 rodzin
		2021	193 rodziny
fundusz alimentacyjny	Fundusz alimentacyjny przysługuje osobie, która ma zasądzone alimenty na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli jego egzekucja okazała się bezskuteczna	2018	49 rodzin
		2019	45 rodzin
		2020	37 rodzin
		2021	36 rodzin

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Wyszczególnienie	Krótką charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
świadczenie wychowawcze	Świadczenie to ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb	2018	670 rodzin
		2019	959 rodzin
		2020	1539 dzieci
		2021	1644 dzieci
stypendia szkolne	Stypendium szkolne przysługuje uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	2018	146 uczniów
		2019	127 uczniów
		2020	115 uczniów
		2021	74 uczniów
świadczenie „Dobry start”	Rodzice, dzięki takiemu świadczeniu otrzymują jednorazowo 300 zł za zakup podręczników oraz przyborów niezbędnych do szkoły dla swoich dzieci	2018	1019 uczniów
		2019	1047 uczniów
		2020	1065 uczniów
		2021	-

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Wyszczególnienie	Krótką charakterystyka	Lata	Liczba podmiotów objętych pomocą
dodatki mieszkaniowe	Dodatki mieszkaniowe są formą pomocy skierowaną do osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, nie będących w stanie samodzielnie uiszczać opłat mieszkaniowych	2018	64 rodziny
		2019	57 rodzin
		2020	46 rodzin
		2021	44 rodziny
Karta dużej rodziny	Posiadacze Karty mogą skorzystać z katalogu zniżek, a także wziąć udział w konkursach, festynach, piknikach rodzinnych oraz warsztatach wakacyjnych	2018	-
		2019	-
		2020	29 rodzin
		2021	70 rodzin

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.



Podsumowując, największą przyznawalność osiągnęły takie świadczenia jak: świadczenie wychowawcze oraz świadczenie „Dobry start”. Warto zaznaczyć, że w przypadku większości świadczeń liczba rodzin korzystających z określonego wsparcia zmniejszyła się.

1.3.4. Programy i projekty

Gmina Giżycko w zakresie pomocy społecznej uczestniczyła również w różnych programach i projektach, do których można zaliczyć w szczególności:

- Projekt „Trochę nadziei na nadzieję” – projekt realizowany w okresie od sierpnia 2017 do czerwca 2018 roku. Projekt miał na celu niesienie pomocy i wsparcia rodzinom w których doszło do przemocy. Projektem zostały objęte rodziny dysfunkcyjne, u których występował problemy nadużywania alkoholu, doszło do przemocy, występowały trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bądź istniały problemy społeczne. Rodziny otrzymały specjalistyczną pomoc socjoterapeuty, usprawniły komunikację w rodzinie oraz wzmocniły więzi,
- Projekt „Centrum Aktywności Lokalnej Cał do szczęścia” – projekt obejmuje osoby zagrożone ryzykiem ubóstwa lub wykluczenia społecznego, ma na celu, żeby jego uczestnicy bardziej zaangażowali się społecznie, podnieśli własną samoocenę oraz zwiększyli swoją motywację do podjęcia pracy,
- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – głównym celem projektu było wsparcie społeczne dla osób z niepełnosprawnościami. Program polegał głównie na możliwości skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Dodatkowo program zakładał przeciwdziałanie dyskryminacji wynikającej z niepełnosprawności,
- Program rządowy „Wspieraj Seniora” - program zakładał pomoc w dostarczeniu niezbędnych produktów do domu seniora, by ograniczyć



konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz podczas pandemii COVID-19, ze względu na ich bezpieczeństwo,

- Projekt „Anioły w Koronie” - realizacja projektu wynikała z panującej na całym świecie pandemii COVID-19. Celem projektu była ochrona życia i zdrowia osób starszych i niepełnosprawnych. W ramach realizacji projektu wsparciem objęto osoby w formie sfinansowania testów na obecność przeciwciał dla opiekunów jak i podopiecznych, zakup i wyposażenie w środki ochrony indywidualnej, profesjonalny sprzęt chroniący i zmniejszający ryzyko przeniesienia zakażenia na mieszkańców społeczności lokalnej, pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób objętych projektem.

1.3.5. Pozostałe działania w zakresie pomocy społecznej

Mieszkańcy Gminy Giżycko w ramach pomocy społecznej mogą również liczyć na Miejsko-Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do zadań realizowanych przez ten organ zaliczyć można m.in.:

- zorganizowanie kampanii edukacyjnej uwzględniającej problematykę uzależnień oraz ogólnopolskiej kampanii i akcji promującej życie bez alkoholu pn. „Zachowaj trzeźwy umysł”,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,
- współpracę z placówkami ochrony zdrowia zajmującymi się diagnostyką, terapią i rehabilitacją osób uzależnionych i współuzależnionych, m.in. Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Giżycku, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnień w Giżycku.
- organizację punktu informacyjno-konsultacyjnego dla uczniów szkół podstawowych i rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przemocy rówieśniczej.

Ważnym aspektem związanym z pomocą społeczną jest również występowanie żłobków. Na terenie Gminy nie występują żłobki, jednakże funkcjonuje klub dziecięcy. Klub dziecięcy jest jedną z form opieki nad małymi dziećmi (do 3 roku życia), których



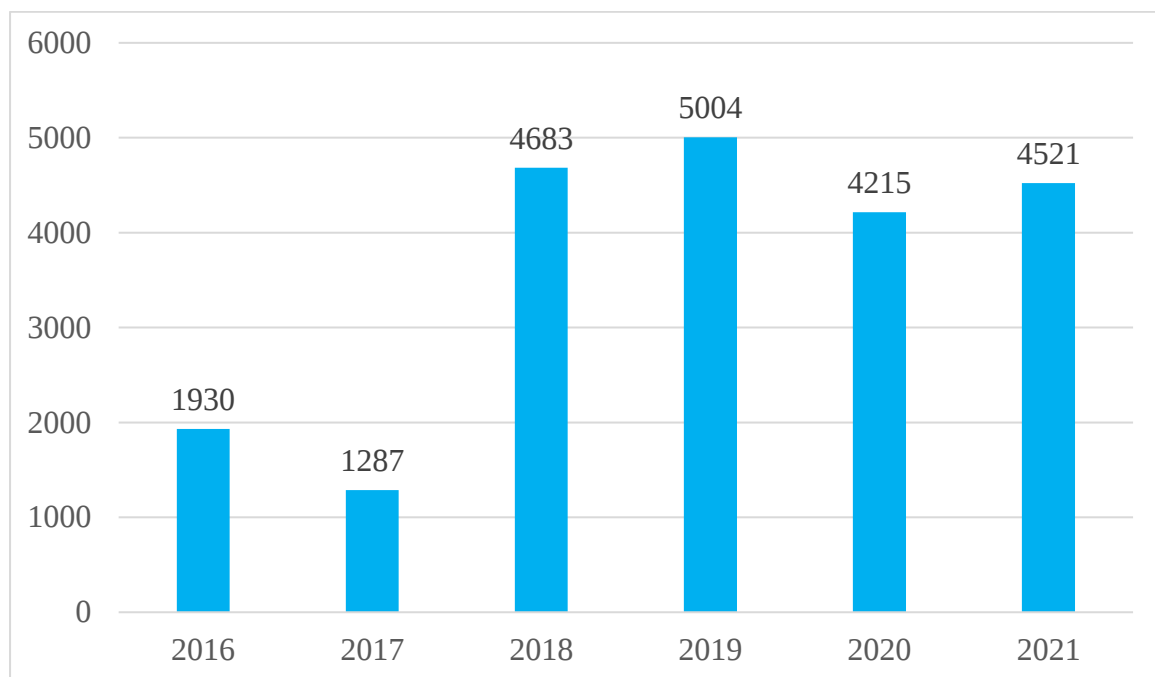
celem jest pomoc rodzicom w godzeniu pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi. W Gminie Giżycko występuje „Klub Dziecięcy Małe Misie II”, który znajduje się przy ul. Obwodowej 6 lok. G. Dodatkowo jest on przystosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych oraz wymagających szczególnej opieki.

1.4. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Giżycko nie znajduje się żaden szpital. Jednakże mieszkańcy tej Gminy mogą udać się do pobliskiej gminy miasta Giżycko, gdzie od 1910 roku znajduje się szpital.

Liczba porad lekarskich, z jakich skorzystali mieszkańcy Gminy Giżycko w latach 2016-2021 została przedstawiona na wykresie.

Wykres 9. Liczba porad lekarskich w Gminie Giżycko w latach 2016-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 12.10.2022).

Liczba porad lekarskich przyjmowanych przez mieszkańców Gminy Giżycko kształtowała się różnorodnie. Do 2017 roku liczba takowych porad malała, a następnie znacznie wzrosła. Po czym w 2020 roku ponownie zmalała i rok później znowu wzrosła. Ostatecznie wartość wskaźnika uległa ponad dwukrotnemu zwiększeniu się.



Dodatkowo na terenie Gminy znajduje się jeden punkt apteczny. Zlokalizowany on jest na ul. Olsztyńskiej 48 w miejscowości Wilkasy.

1.5. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Giżycko funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna w Spytkowie oraz Kamionkach. Do ich zadań należy:

- prowadzenie działalności, która miała na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych oraz innych zdarzeń,
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu,
- wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- działania na rzecz ochrony środowiska.

Zagrożeniom, z jakimi zmagać się musieli mieszkańcy Gminy w latach 2018-2021 przedstawione zostały w kolejnej tabeli.

Tabela 15. Miejscowe zagrożenia na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021

Wyszczególnienie	Lata			
	2018	2019	2020	2021
ogółem	89	155	127	148
silne wiatry	30	25	49	56
opady śniegu	0	1	0	0
opady deszczu	7	9	0	17



Wyszczególnienie	Lata			
	2018	2019	2020	2021
w komunikacji	34	32	50	42
medyczne	6	8	12	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 12.10.2022).

Do największych miejscowych zagrożeń w Gminie Giżycko zalicza się silne wiatry oraz zdarzenia komunikacyjne.

Za bezpieczeństwo w Gminie Giżycko odpowiada również Komenda Powiatowa Policji w Giżycku. Dokładniej ujmując za tereny Gminy Giżycko odpowiadają dzielnicowi z rejonu VI oraz VII Komendy Powiatowej.

Rejon VI:

- obejmuje takie miejscowości jak: Bystry, Gajewo, Grajwo, Kąp, Kozuchy Wielkie, Kozuchy Małe, Kruklin, Nowe Sołdany, Pieczonki, Sołdany, Spytkowo, Sulimy, Świdry, Upały, Upały Małe, Zielony Gaj,
- zdiagnozowane zagrożenie: w tym rejonie, a w szczególności w miejscowości Upały Małe, dochodzi do spożywania alkoholu w miejscu objętym ustawowym zakazem oraz zaśmiecania miejsc dostępnych dla publiczności i niszczenia mienia wchodzącego w skład infrastruktury wiejskiej,

Rejon VII:

- miejscowości, które objęte są ochroną: Antonowo, Bogacko, Bogaczewo, Doba, Dziewiszewo, Fuleda, Gorazdowo, Guty, Kalinowo, Kamionki, Kozin, Perkunowo, Piękna Góra, Poganty, Róg Pierkunowski, Sterławki Małe, Sterławki Średnie, Strzelce, Szczybały Giżyckie, Wilkaski, Wilkasy, Wola Bogaczowska, Wronka, Wrony, Wrony Nowe,
- główne zdiagnozowane zagrożenia: na tym terenie z wyszczególnieniem miejscowości Pierkunowo dochodzi do spożywania alkoholu w miejscu



objętym ustawowym zakazem oraz zaśmiecania miejsc dostępnych publicznie. Miejscowe osoby, w przedziale wiekowym od 18 do 60 lat gromadzą się na przystanku autobusowym, gdzie spożywają alkohol, palą papierosy, zaśmiecają teren przystanku oraz jego okolice niedopałkami papierosów, pustymi opakowaniami po alkoholu.

1.6. Kultura, sport i rekreacja

Kultura, sport i rekreacja są kluczowymi aspektami związanymi z rozwojem Gminy i dobrymi standardami życia mieszkańców.

Samorządowe instytucje kultury, które zostały wpisane do rejestru instytucji kultury prowadzonych przez Gminę Giżycko to:

- Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji,
- Gminna Biblioteka Publiczna.

Natomiast do obiektów sportowych i rekreacyjnych należących do Gminy zaliczyć należy:

- Park wodny Wilkasy,
- Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego Ośrodek w Wilkasach.

Charakterystyka poszczególnych obiektów związanych z kulturą, sportem i rekreacją została opisana w osobnych podrozdziałach.

1.6.1. Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji

Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji znajduje się w miejscowości Wilkasy. Powołany został uchwałą Nr XI/106/03 Rady Gminy Giżycko z dnia 26 września 2003 r., a następnie zmienioną uchwałą V/48/07 z dnia 21 marca 2007 r. Funkcjonuje on na podstawie statutu nadanego przez Radę Gminy Giżycko uchwałą Nr XXI/255/08 z dnia 26 listopada 2008 r., zmienionego uchwałą Nr XVII/210/2012 Rady Gminy Giżycko z dnia 22 maja 2012 r.



W skład Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Wilkasach wchodzi:

- Dom Kultury w Wilkasach,
- Park Wodny Wilkasy,
- świetlice wiejskie.

Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji słynie również z posiadania grup i zespołów, które mają na celu rozwój zainteresowań kulturowych wśród mieszkańców. Dokładne zestawienie grup i zespołów przedstawia tabela (stan na 2021 r.).

Nazwa grupy/zespołu	Wiek uczestników (w latach)	Skład osób	Liczba zajęć w tygodniu
Formacje taneczne hip hop			
Mini Fantazja	5-6	12	1
Non stop	7-9	14	1
Fantazja	10-11	16	1
M.O.Z.A.	12-15	8	1
Zespoły muzyczne			
Nuteczki	5-9	10	1
Złote Nutki	10-12	7	1
Kaprys	dorośli	5	1
Art & Bas	-	2	1
Zespoły taneczne			
Gwiazdeczki (zespół tańca współczesnego)	7-9	10	1
Zespół Pieśni i Tańca Niegocin (zespół tańca ludowego)	7-11	18	1
Wokaliści solowi	5-17	16	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.



Główny Ośrodek Kultury i Rekreacji oferuje zarówno zajęcia muzyczne, jak i taneczne. Głównie zajęcia oferowane są dla młodzieży, jednakże, jak można zauważyć, w tabeli znajdują się również grupy i zespoły w których uczestniczą dorośli.

Nie zapominając jednak o seniorach, Ośrodek ten zorganizował Klub Seniora. Członkowie klubu mogą tam korzystać z zajęć fitness, na kręgielni i basenie, szachów, gier i łamigłówek oraz warsztatów plastycznych i wokalnych. Biorą w nich udział nie tylko mieszkańcy Gminy, ale również miasta i okolicznych gmin. Wśród tych atrakcji zdecydowanie wygrywają zajęcia ruchowe. Fakt ten potwierdzają informacje medialne o takim zapotrzebowaniu i coraz częstsze widoki osób starszych uprawiających aktywność fizyczną.

Tak szeroki wachlarz zajęć kulturowych dla każdej grupy wiekowej wpływa pozytywnie na rozwój Gminy.

1.6.2. Park wodny Wilkasy

Park wodny w miejscowości Wilkasy stanowi najnowszy kompleks sportowo-rekreacyjny. Funkcje rekreacyjne ośrodka realizowano w głównej mierze, wykorzystując do tego infrastrukturę Parku Wodnego Wilkasy, zapewniając mieszkańcom gminy stały dostęp do jego atrakcji.

W skład obiektu wchodzi:

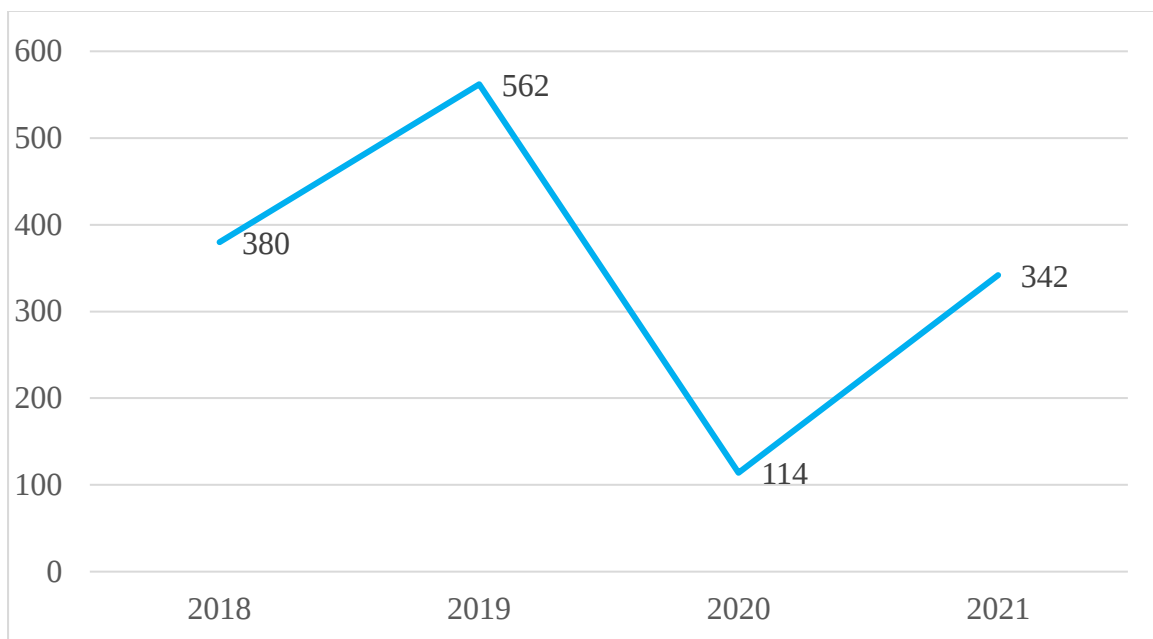
- hala sportowa ze ścianką wspinaczkową,
- basen,
- salka fitness,
- siłownia,
- kręgielnia.

Atrakcje, jakie oferuje obiekt i ich charakterystyka kształtują się następująco:

- hala sportowa – od poniedziałku do piątku w godzinach 8-15 basen dostępny jest dla uczniów z Szkoły Podstawowej w Wilkasach, w pozostałych godzinach i w weekendy z obiektu mogą korzystać klienci indywidualni. Ścianka wspinaczkowa będąca nieodłącznym elementem hali również cieszy się popularnością. Liczba wejść na ściankę zilustrowana została na wykresie.



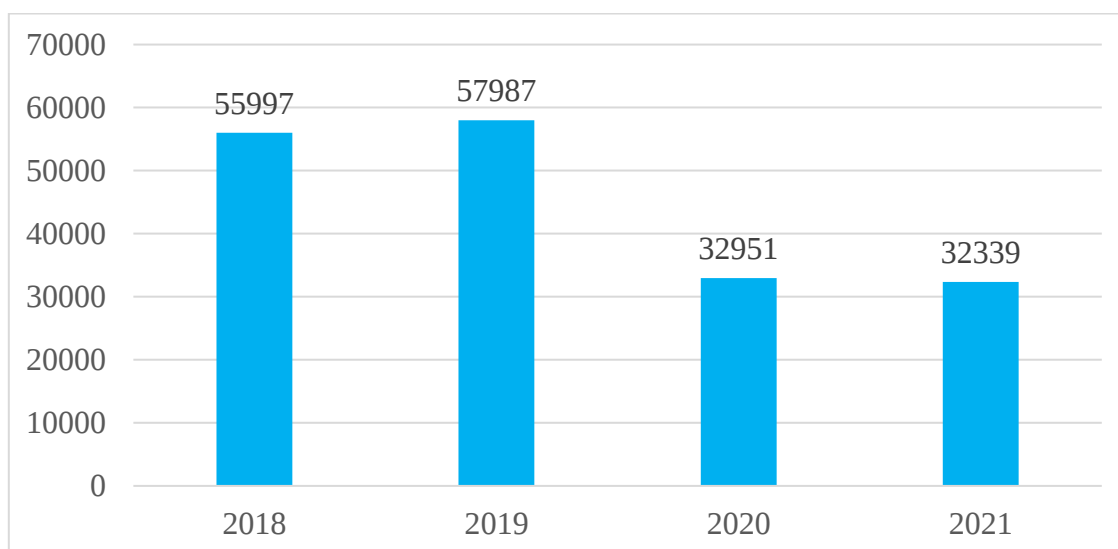
Wykres 10. Liczba wejść na ściankę wspinaczkową w latach 2018-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

- basen – z basenu korzystać mogą szkoły z okolic Gminy w ramach lekcji wychowania fizycznego, klienci indywidualni, szkołka pływacka NEMO (w poniedziałki, środy i piątki), Klub Seniora w Wilkasach oraz okoliczne kluby seniora. Liczba wejść na basen została przedstawiona na wykresie.

Wykres 11. Liczba wejść na basen w latach 2018-2021

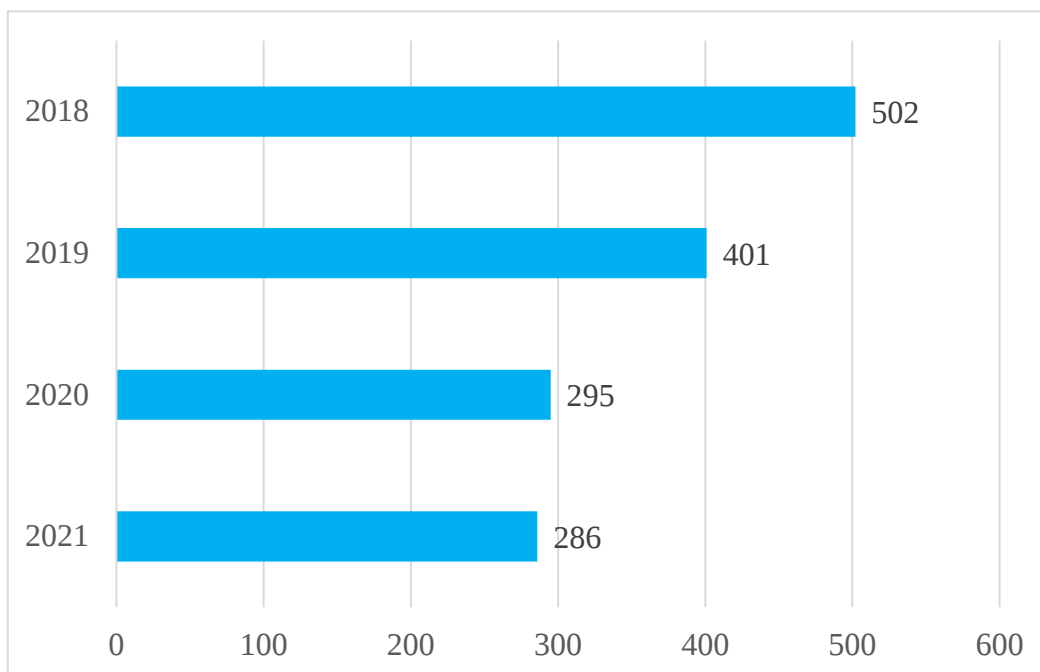


Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.



- kręgielnia - jest ona przeznaczona głównie dla klientów indywidualnych, grup zorganizowanych oraz Klubu Seniora w Wilkasach. Liczba wejść na kręgielnię został zaprezentowana na wykresie.

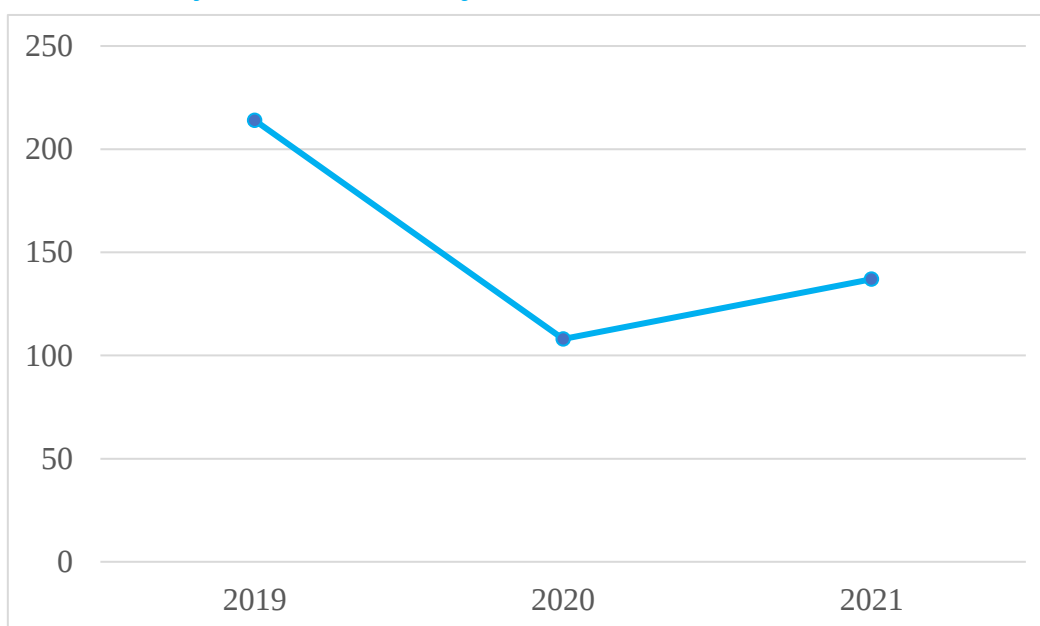
Wykres 12. Liczba wejść na kręgielnię w latach 2018-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

- bilard – przeznaczony dla klientów indywidualnych. Liczba wejść na bilard przedstawiona została na wykresie.

Wykres 13. Liczba wejść na bilard w latach 2018-2021

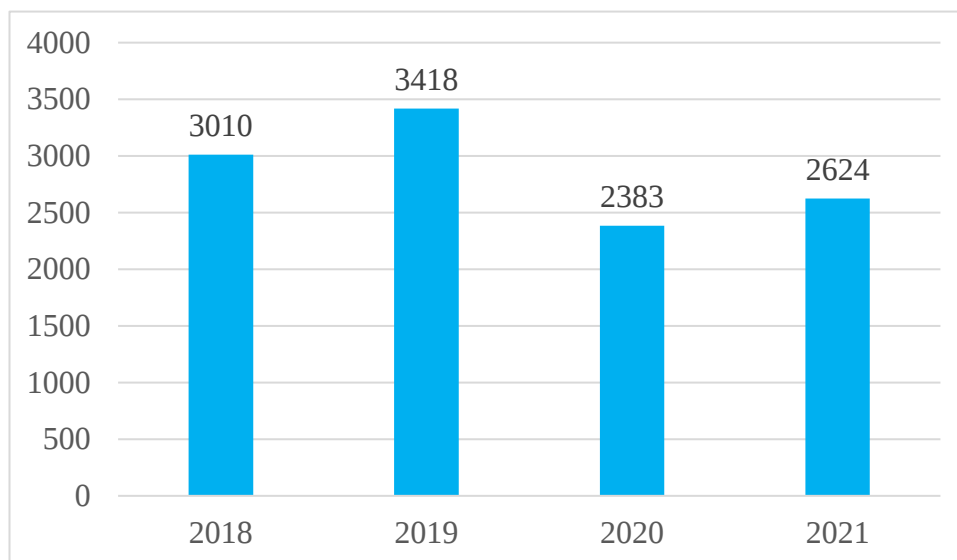


Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2019-2021.



- siłowania/salka fitness – mogą uczęszczać na nią klienci indywidualni, grupy zorganizowane oraz Klub Seniora w Wilkasach. Liczba wejść zaprezentowana została na wykresie.

Wykres 14. Liczba wejść na siłownię/salkę fitness w latach 2018-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

1.6.3. Świetlice wiejskie

Świetlice wiejskie pełnią funkcję centrów kultury lokalnej. Są miejscem gdzie organizowany jest czas wolny i integrowana jest społeczność lokalna. Służą nie tylko dzieciom, ale także dorosłym.

Świetlice wiejskie na terenie Gminy Giżycko występują w następujących sołectwach (sposób działania opisany zgodnie z stanem na 2021 r.):

- Antonowo – świetlica otwierana jest na życzenie mieszkańców sołectwa,
- Bogaczewo – również otwierana jest na życzenie mieszkańców,
- Bystry – posiada swój określony harmonogram (od poniedziałku do piątku),
- Doba – świetlica funkcjonuje na życzenie mieszkańców,
- Kamionki – posiada harmonogram pracy (od poniedziałku do piątku),
- Kożuchy – również posiada ustalony harmonogram (od wtorku do soboty),
- Kruklin – świetlica ma rozplanowane zadania zgodnie z harmonogramem (od poniedziałku do piątku),



- Pieczonki – posiadają swój harmonogram (od wtorku do soboty),
- Pierkunowo – praca przebiega tam zgodnie z zaplanowanym harmonogramem (w poniedziałki, środy i piątki),
- Sołdany – funkcjonuje według harmonogramu (od wtorku do soboty),
- Spytkowo – posiadają harmonogram (od wtorku do soboty),
- Sterławki małe – praca z harmonogramem (od poniedziałku do piątku),
- Sulimy – otwierane na życzenie mieszkańców sołectwa,
- Szczybały Giżyckie – podobnie otwierana jest tylko na życzenie mieszkańców,
- Świdry – mają ustalony roczny harmonogram działania,
- Upały – działają z ustalonym harmonogramem (od poniedziałku do piątku),
- Upały małe – harmonogram bardzo podobny jak w sołectwie Upały,
- Wilkaski – praca z harmonogramem (od poniedziałku do piątku),
- Wilkasy Prefabet – mają ustalony harmonogram działania (wtorki i czwartki).

1.6.4. Biblioteka publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Wilkasach została powołana na podstawie uchwały nr III/32/06 Rady Gminy Giżycko z dnia 18 grudnia 2006 r.. Biblioteka funkcjonuje na podstawie statutu nadanego przez Radę Gminy Giżycko uchwałą Nr XXX/372/2013 z dnia 11 października 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2013 r. poz. 2889).

Publiczna Biblioteka w Wilkasach prowadzi filię biblioteczną z siedzibą w Bystrym. Jest to komórka organizacyjna Biblioteki Gminnej zlokalizowana poza jej obrysem i przeznaczona do obsługi określonego rejonu. Posiada własny księgozbiór, odrębny lokal i stałego pracownika.

Biblioteka posiada również punkt biblioteczny w Kozuchach Wielkich. Działalność punktu polega na tym, że wypożycza on książki z Biblioteki głównej i rozprowadza je wśród mieszkańców wsi. Punkt ten prowadzi również statystykę wypożyczeń i rejestrację czytelników i pod koniec roku składa raport dyrektorowi Biblioteki.



Do zadań Biblioteki zalicza się:

- popularyzację czytelnictwa,
- gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych z uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu,
- udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu,
- wypożyczanie zbiorów bibliotecznych na zewnątrz,
- prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych,
- prowadzenie działalności informacyjnej,
- udostępnianie informacji wewnętrznych i zewnętrznych,
- doskonalenie form i metod pracy biblioteki,
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury oraz organizacjami które służą rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa.

Działalność Biblioteki w latach 2016-2021 zaprezentowana została w tabeli.

Tabela 16. Działalność Biblioteki Publicznej w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
biblioteki i filie	2	2	2	2	2	2
księgozbiór	17 263	17 495	17 055	16 881	17 214	17 941
czytelnicy w ciągu roku	512	513	544	564	545	573
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	7 210	11 659	14 120	15 761	19 297	20 857

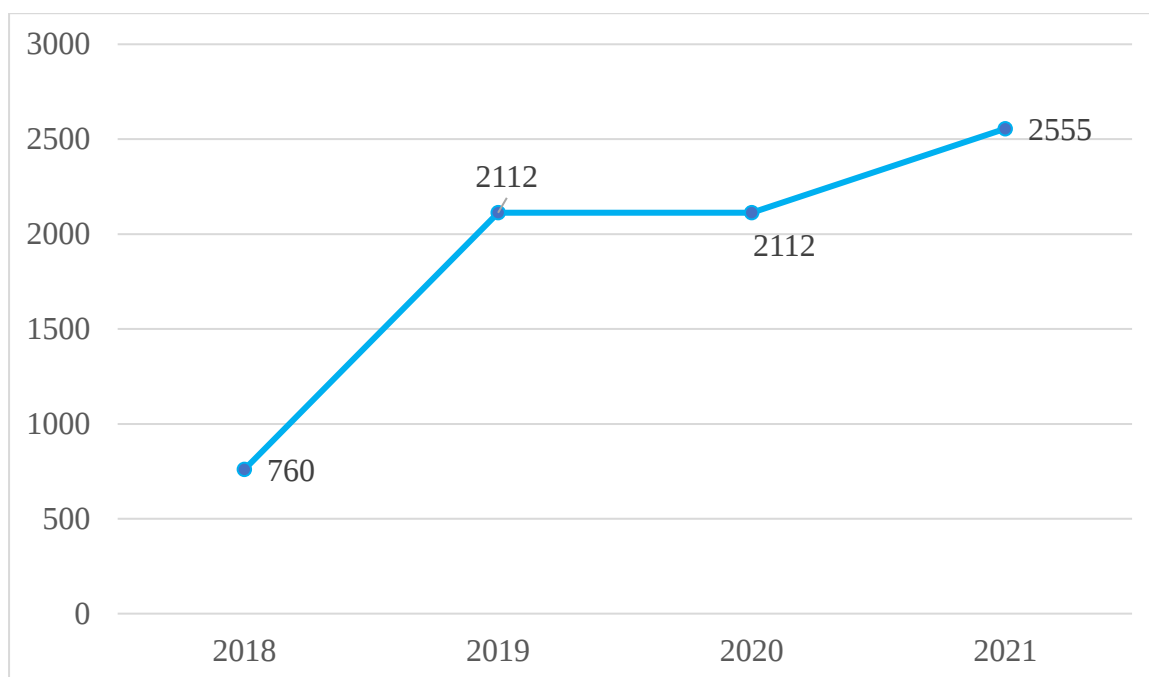
Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 13.10.2022).

Księgozbiór Biblioteki w badanym okresie uległ zwiększeniu się w nieznacznym stopniu. Liczba czytelników co roku zwiększa się, za wyjątkiem roku 2020 gdzie odnotowany został spadek, jednakże wynikać on może z ograniczonego przemieszczania się osób w trakcie trwania pandemii COVID-19. Liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz również co roku się zwiększała, co istotne w 2020 zauważony został duży wzrost wypożyczeń, co może być związane z koniecznością przebywania w domach w związku z pandemią.



Biblioteka systematycznie w miarę posiadanych środków dokonuje zakupu nowych książek. Dysponuje atrakcyjnymi nowościami wyeksponowanymi w specjalnym dziale „Nowości” oraz na stronie internetowej katalogu on-line, wraz z krótkim opisem książki oraz informacją o dostępności danej książki. Biblioteka wykupiła także dostęp do e-boków na platformie Ibuk Libra. Kształtowanie się dostępności licencjonowanych zbiorów elektronicznych w latach 2018-2021 przedstawiona została na wykresie.

Wykres 15. Liczba licencjonowanych zbiorów elektronicznych w latach 2018-2021



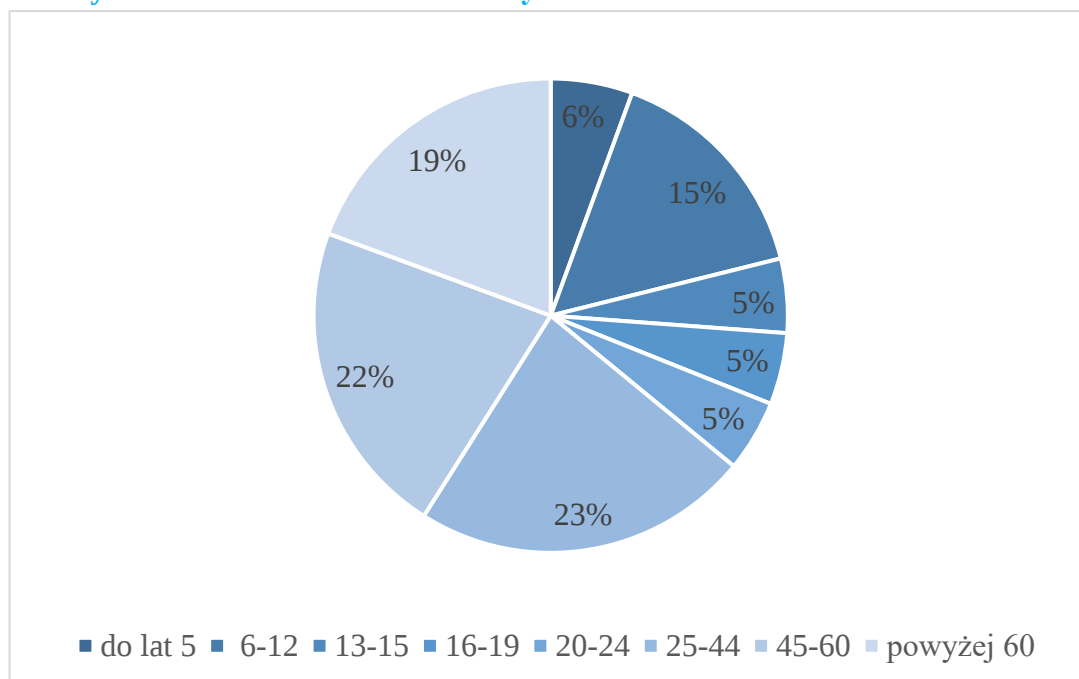
Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

Liczba zbiorów elektronicznych w 2019 roku wzrosła prawie 3 krotnie w porównaniu z rokiem 2018, następnie zwiększyła się również w 2021 roku.

Struktura wiekowa czytelników została przedstawiona na wykresie. Dla przejrzystości danych została ona przedstawiona zgodnie z stanem na 2021 rok.



Wykres 16. Struktura wiekowa czytelników Biblioteki w 2021 roku



Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.

Z analizy danych wynika, że najwięcej czytelników było w przedziale wiekowym 25-44 oraz 45-60.

Biblioteka jest instytucją kulturalno-oświatową, która uczestniczy w całokształcie życia społecznego, w związku z czym organizuje również wycieczki uczniów do bibliotek i lekcje biblioteczne, które mają na celu wstępne zapoznanie uczniów ze zbiorami i usługami bibliotecznymi. Biblioteka prowadzi również zajęcia z edukacji czytelniczej w przedszkolach i szkołach na terenie Gminy Giżycko.

1.6.5. Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego w Wilkasach

Centralny Ośrodek Sportu Akademickiego położony jest na zachodnim brzegu jeziora Niegocin w miejscowości Wilkasy. To jedyny w swoim rodzaju całoroczny kompleks wypoczynkowo-konferencyjny, oferujący bogatą bazę sportowo - rekreacyjną oraz nowoczesne Centrum Rehabilitacji i SPA.

Ośrodek AZS Wilkasy dysponuje następującymi obiektami sportowymi:

- boiskiem piłkarskim typu „Orlik”,
- 5 kortami tenisowymi o nawierzchni ceglanej,



- 2 boiskami do piłki plażowej,
- 2 boiskami do badmintonu,
- boiskiem wielofunkcyjnym o sztucznej nawierzchni (z możliwością gry w koszykówkę, tenisa, unihokeja, przeprowadzenia treningu piłki ręcznej),
- halą sportową (wielofunkcyjna do gier zespołowych),
- halą tenisową ze sztuczną trawą,
- salą sportową klimatyzowaną z przeznaczeniem do prowadzenia zajęć ze sportów walki, gimnastyki, aerobiku, jogi, tańca, tenisa stołowego,
- siłownią i salą z urządzeniami fitness – pomieszczenia klimatyzowane.

1.7. Turystyka

Gmina Giżycko jest miejscem atrakcyjnym turystycznie ze względu na posiadanie zabytków, szlaków turystycznych, pałacików oraz dworów. Dodatkowo Gmina przyciąga do siebie turystów ze względu na piękno natury.

1.7.1. Zabytki

Według danych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie (stan na 13.10.2022) na terenie Gminy Giżycko znajduje się 21 zabytków nieruchomych oraz 3 zabytki archeologiczne.

Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Giżycko przedstawione zostały w tabeli.

Tabela 17. Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Giżycko

Obiekt	Miejscowość	Data wpisu do rejestru
ZABYTKI NIERUCHOME		
chata	Bogacko	15.11.1967
kościół ewangelicki	Doba	15.11.1967
cmentarz ewangelicki	Doba	15.05.1986
kaplica grobowa	Doba	18.03.1983
park pałacowy	Doba	22.06.1984
cmentarz ewangelicki	Dziewiszewo	14.03.1990

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Obiekt	Miejscowość	Data wpisu do rejestru
budynek dawnego kina Fala w zakresie poczekalni wraz z otoczeniem w postaci działek 1451 i 503/1	Giżycko	06.06.2022
cmentarz ewangelicki	Kap	15.05.1986
cmentarz komunalny	Kożuchy Wielkie	01.11.1989
cmentarz ewangelicki	Kożuchy Wielkie	01.11.1989
cmentarz ewangelicki/rodzinny	Pieczonki	11.01.1989
zespół dworsko-folwarczny	Pierkunowo	08.04.1997
park z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej	Pierkunowo	12.11.1985
dwór w zespole folwarcznym	Sołdany	23.07.1991
cmentarz ewangelicki	Spytkowo	01.04.1996
park dworski „Srebrna Góra”	Srebrna Góra	12.03.1986
cmentarz ewangelicki	Sterławki Małe	15.05.1986
cmentarz ewangelicki	Sulimy	11.01.1989
cmentarz ewangelicki	Upały	27.11.1995
park dworski wraz z przyległym terenem zabudowy gospodarczej i mieszkalnej	Upały	31.03.1987
cmentarz ewangelicki	Wilkasy	05.03.2015
ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE		
trzy kurhany	Kamionki	20.08.2010
grodzisko wczesnośredniowieczne	Kamionki	19.06.1999
grodzisko stożkowe	Wróny	19.06.1999

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie (dostęp: 13.10.2022).



Najbardziej atrakcyjne miejscowości pod względem zabytków to:

- miejscowość Doba – znajduje się tam późnogotycki, murowany kościół z 1574 roku, gdzie obecnie mieści się parafia rzymsko-katolicka. W miejscowości zobaczyć również można cmentarz z kaplicą rodową z 1844 roku oraz kuźnię z połowy XIX w,
- miejscowość Pierkunowo – znaleźć tam można zespół dworski składający się z dworu, domku ogrodnika, dwóch obór, spichlerza, magazynu oraz parku. Pochodzenie obiektów określa się na połowę XIX w,
- miejscowość Upały Małe – występuje tam zespół dworsko - parkowy z dużym podwórzem gospodarczym. Położony jest na rozległym wzniesieniu. Dwór pochodzi z początku XX w. Zachowały się zabudowania inwentarskie i gospodarcze oraz zaniedbany park,
- miejscowość Srebrna Góra - ozdobą miejscowości jest piękny dwór zbudowany w 1799 r. dla Józefa Radziwińskiego. Dwór jest parterowy, nakryty dużym dachem czterospadowym. Całe założenie dworskie otoczono murem z balustradą w 1925 r. Do dworu przylega park krajobrazowy ozdobiony stawem z wysepką.

1.7.2. Szlaki turystyczne

Na terenie Gminy Giżycko znajduje się 5 szlaków turystycznych. Zalicza się do nich:

- „Trasę Ziemi Giżyckiej” (czarna) – długość szlaku 138 km. Przebieg trasy jest następujący: Giżycko, Sulimy, Pieczonki, Kruklanki, Wydminy, Lipieńskie, Miłki, Paprotki, Górko, Szymonka, Ławki, Skorupki, Rybical, Ryn, Knis, Salpik, Nakomaidy, Owczarki, Porażki, Kronowo, Bogacko, Wrony, Piękna Góra, Giżycko,
- „Sztynort” (czerwona) – długość szlaku to 58 km. Trasa przebiega przez: Giżycko, Kamionki, Doba, Radzieje, Sztynort Duży, Harsz, Pieczarki, Świdry, Giżycko,



- „Niegocińska” (niebieska) – jego długość wynosi 32 km. Trasa przebiega przez miejscowości: Giżycko, Bystry, Ruda, Rydzewo, Bogaczewo, Strzelce, Wilkasy, Giżycko,
- „Jezioro” (zielona) – długość: 32,5 km. Do szlaku zalicza się: Giżycko, Piękna Góra, Wrony, Sterławki Małe, Jezioro, Szczybały Giżyckie, Wilkaski, Wilkasy, Giżycko,
- „Pozezdrze” (zielona) – długość trasy to 40 km. Jej przebieg kształtuje się następująco: Giżycko, Świdry, Pieczarki, Harsz, Pozezdrze, Spytkowo, Gajewo, Giżycko.

1.7.3. Atrakcje środowiskowe

Gmina Giżycko może poszczycić się również pięknym krajobrazem, który przyciąga do siebie wielu turystów. Do miejsc, które zachwycają swym przyrodniczym pięknem zalicza się:

- Aleja Lipowa w Gajewie,
- Las Miejski w Gajewie - kompleks leśny o powierzchni 317,98 ha. Charakteryzuje się obecnością większości siedlisk Natura 2000 i niespotykanym ukształtowaniem terenu,
- „Torfowisko Spytkowo” - rezerwat został utworzony w 1958 roku pod nazwą Torfowisko Spytkowo na powierzchni 2,10 ha. W 2018 roku powiększono go do 3,70 ha i zmieniono jego nazwę na Spytkowo. Za cel ochrony rezerwatu podaje się obecnie ochronę procesów ekologicznych w ekosystemach mokradłowych,
- Rezerwat przyrody „Jezioro Kozuchy” – rezerwat zajmuje powierzchnię 30,45 ha (według aktu powołującego było to 28,16 ha). Obejmuje płytkie i silnie zarastające jezioro Kozuchy oraz otaczające je bagna i zarośla. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie miejsc lęgowych ptaków wodno-błotnych,
- Rezerwat przyrody „Wyspy na jeziorze Mamry i Kisajno” - zajmuje on powierzchnię 215,35 ha. Jest to rezerwat faunistyczny częściowy utworzony do ochrony miejsc lęgowych ptactwa, krajobrazu naturalnego



i połodowcowego, głązowisk w utworach morenowych oraz ochrony zarośli trzcinowych wokół wysp,

- Rezerwat przyrody „Perkuny” - celem rezerwatu jest zachowanie torfowiska wysokiego z naturalnymi zespołami roślinności zielnej i stanowiskiem wierzby lapońskiej. Jego zajmuje powierzchnię 2,84 ha,
- Rezerwat przyrody „Jezioro Dobskie, Fuleda” – utworzony został przez połączenie głązowiska z Jeziorem Dobskim i wyspami na nim położonymi. Zarówno pod powierzchnią wody, jak i na linii brzegowej jeziora występują liczne głązy. Na półwyspie Fuledzki Róg znajduje się m.in. okaz głązu narzutowego o obwodzie ponad 9 m i wysokości 1,90 m.

1.8. Aktywność społeczna

Aktywność społeczna mieszkańców gmin jest rozumiana jako działania i zachowania, które zmierzają do rozwiązania problemów społeczności lokalnej. Mogą to być zarówno działania zbiorowe, jednostkowe, regularne i jednorazowe, planowane oraz spontaniczne.

1.8.1 Frekwencja w wyborach

Aktywność społeczna mieszkańców rozumiana jest m.in. jako udział mieszkańców w wyborach. W analizie uwzględnione zostaną wybory do: sejmików województw, rad powiatów, rad gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu oraz jednoosobowych organów wykonawczych gmin – wójtów, burmistrzów oraz prezydentów miast.

Pierwsze w kolejności zostaną omówione wybory do sejmików województw w 2018 roku. Szczegóły odnośnie do tych wyborów przedstawia tabela.



Tabela 18. Wybory do sejmików województw w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju

Wyszczególnienie	sejmiki województw		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Giżycko	6 770	3 639	53,75
miasto Giżycko	23 247	11 478	49,37
powiat giżycki	45 522	23 023	50,58
województwo warmińsko-mazurskie	1 126 941	580 208	51,49
Polska	30 170 012	16 545 490	54,84

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).

Wybory do sejmików województw w 2018 roku pokazały, że mieszkańcy Gminy Giżycko mieli większą frekwencję w porównaniu do innych jednostek za wyjątkiem kraju. Dodatkowo wśród analizowanych jednostek tylko miasto Giżycko miało frekwencję wyborczą mniejszą niż 50%.

Następnymi analizowanymi wyborami są wybory do rady powiatów. Dokładna analiza dotycząca tych wyborów została zaprezentowana w tabeli.

Tabela 19. Wybory do rady powiatów w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju

Wyszczególnienie	rady powiatów		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Giżycko	6 770	3 638	53,74
miasto Giżycko	23 212	11 466	49,40
powiat giżycki	45 487	23 007	50,58
województwo warmińsko-mazurskie	900 962	461 926	51,27



Wyszczególnienie	rady powiatów		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Polska	20 471 882	11 184 814	54,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).

Sytuacja w przypadku wyborów do rady powiatów w 2018 roku kształtowała się bardzo podobnie jak w przypadku wyborów do sejmików.

Kolejnymi wyborami będącymi przedmiotem analizy są wybory rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu. Tabela przedstawia jak dokładnie kształtowała się sytuacja w tych wyborach.

Tabela 20. Wybory rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju

Wyszczególnienie	rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Giżycko	6 773	3 643	53,79
miasto Giżycko	23 208	11 463	49,39
powiat giżycki	44 334	22 463	50,67
województwo warmińsko-mazurskie	1 101 118	568 883	51,66
Polska	29 095 469	16 041 203	55,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).

Sytuacja w wyborach do rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu kształtuje się bardzo podobnie jak w przypadku wcześniej analizowanych wyborów.

Ostatnimi analizowanymi wyborami są wybory na wójta, burmistrza oraz prezydenta miasta. Dogłębna analiza tych wyborów w podziale na dwie tury znajduje się w tabeli.



Tabela 21. Wybory na wójta, burmistrza oraz prezydenta w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju

Wyszczególnienie	wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast pierwsza tura wyborów		
	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Giżycko	6 773	3 643	53,79
miasto Giżycko	23 208	11 453	49,35
powiat giżycki	45 486	23 002	50,57
województwo warmińsko-mazurskie	1 124 389	579 704	51,56
Polska	30 115 896	16 534 085	54,90
	wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast druga tura wyborów		
Gmina Giżycko	0	0	0,00
miasto Giżycko	0	0	0,00
powiat giżycki	0	0	0,00
województwo warmińsko-mazurskie	513 284	238 161	46,40
Polska	9 523 401	4 650 111	48,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).

Tabela pokazuje, że w przypadku pierwszej tury wyborów na wójta, burmistrza oraz prezydenta sytuacja kształtuje się identycznie, jak w poprzednich analizowanych wyborach. Druga tura wyborów odbyła się wyłącznie w województwie warmińsko-mazurskim oraz kraju. Frekwencja w tej turze nie przekroczyła jednak 50% w żadnej z analizowanych jednostek.



1.8.2. Organizacje pozarządowe

Kluczowym aspektem dotyczącym aktywności społecznej jest również fakt, z jakimi organizacjami pozarządowymi współpracuje Gmina Giżycko. Liczba takich organizacji na terenie Gminy wynosi 33. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Giżycko przedstawione zostały w tabeli.

Tabela 22. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Giżycko

Nazwa organizacji	Miejscowość	Rok powstania
Akademia Sportowa Łukasza Broż	Wilkasy	2021
Fundacja Gaudium Certaminis - Radość Walki	Wilkasy	2009
Stowarzyszenie "Nasze Bogacko"	Bogacko	2021
Mazurskie Centrum Zdrowia "Regina"	Piękna Góra	2019
Stowarzyszenie Przyjazny Zakątek Na Mazurach	Kamionki	2018
Stowarzyszenie "Kožuchy - Nasz Kawalek Świata"	Kožuchy Wielkie	2018
Stowarzyszenie "Przystań Kozin"	Kozin	2018



Nazwa organizacji	Miejscowość	Rok powstania
Fundacja Twin-Med	Bystry	2017
Stowarzyszenie Zwyczajnie o Charakterze Sportowo- Kolekcjonerskim Klub Strzelecki "Gwardia"	Kożuchy Wielkie	2017
Stowarzyszenie Aktywni Gminy Giżycko	Wilkasy	2016
Stowarzyszenie Aktywne Spytkowo	Spytkowo	-
Mazurskie Stowarzyszenie Poszukiwaczy Zabytków "Valkiria"	Bogacko	2015
Stowarzyszenie Działek Letniskowych "Perkunowo"	Pierkunowo	2001
Spółdzielnia Socjalna VIP w Giżycku	Sulimy	2011
Klub Sportowy "Wicher Wilkasy"	Wilkasy	2013
Stowarzyszenie Współwłaścicieli Ośrodka	Pierkunowo	2005



Nazwa organizacji	Miejscowość	Rok powstania
Wypoczynkowego "Fregata II"		
Stowarzyszenie Współwłaścicieli Domów Letniskowych "Fregata"	Pierkunowo	2001
Ochotnicza Straż Pożarna w Kamionkach	Kamionki	1991
Ochotnicza Straż Pożarna w Spytkowie	Spytkowo	1991
Uczniowski Klub Sportowy "Basket" Wilkasy	Wilkasy	2011
Stowarzyszenie Przystanek Giżycko	Upały	2009
Stowarzyszenie Użytkowników Działek Rekreacyjnych "Brzoza" w Pierkunowie	Pierkunowo	2001
Giżyckie Forum Kobiet	Gajewo	2005
Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne "Mazurska Chata"	Grajwo	2006

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Nazwa organizacji	Miejscowość	Rok powstania
Stowarzyszenie Radio Taxi	Gajewo	2006
Uczniowski Klub Sportowy "Trampek"	Bystry	2004
Polska Szkoła Żeglarstwa, Sportów Motorowodnych i Nurkowania	Piękna Góra	2002
Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych "Kisajno"	Pierkunowo	2001
Uczniowski Klub Sportowy Kadet w Bystrym	Bystry	2001
Stowarzyszenie Zielonych Wiosek	Zielony Gaj	2017
Stowarzyszenie Żeglarskie "Wiatrowskaz"	Świdry	2017
Stowarzyszenie Klub Jeździecki "Z Fasonem"	Sterławki Małe	2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Portal Organizacji Pozarządowych, (dostęp: 14.10.2022).



1.9. Finanse i administracja

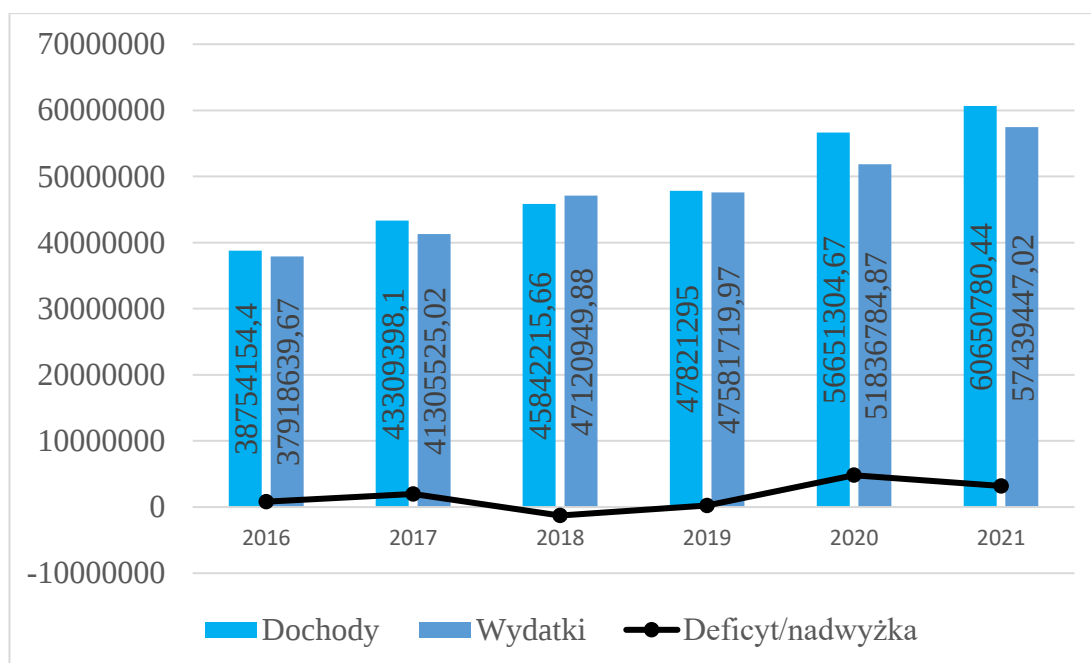
Finanse oraz administracja są ważnym aspektem wpływającym na sferę społeczną danej jednostki. Konieczne w tych aspektach jest przedstawienie, jak kształtuje się budżet danej jednostki oraz jaki podmiot odpowiada za jej sprawy administracyjne.

1.9.1 Finanse

Według Raportu o stanie Gminy Giżycko dochody ogółem Gminy w 2021 roku wyniosły 60 650 780,44 zł i zostały wykonane w 91,1%. Dochody bieżące stanowiły 87,9% wykonanych dochodów ogółem, a dochody majątkowe 12,1%. Natomiast w kwestii wydatków, wynosiły one ogółem 57 439 447,02 zł i wykonano je w 81,4%. Wydatki bieżące stanowiły 76,7% wydatków ogółem, zaś wydatki majątkowe 23,3%.

Dokładne zestawienie dochodów i wydatków Gminy w latach 2016-2021 wraz z uwzględnieniem deficytu bądź nadwyżki finansowej zostało przedstawione na wykresie.

Wykres 17. Zestawienie dochodów i wydatków Gminy Giżycko w latach 2016-2021



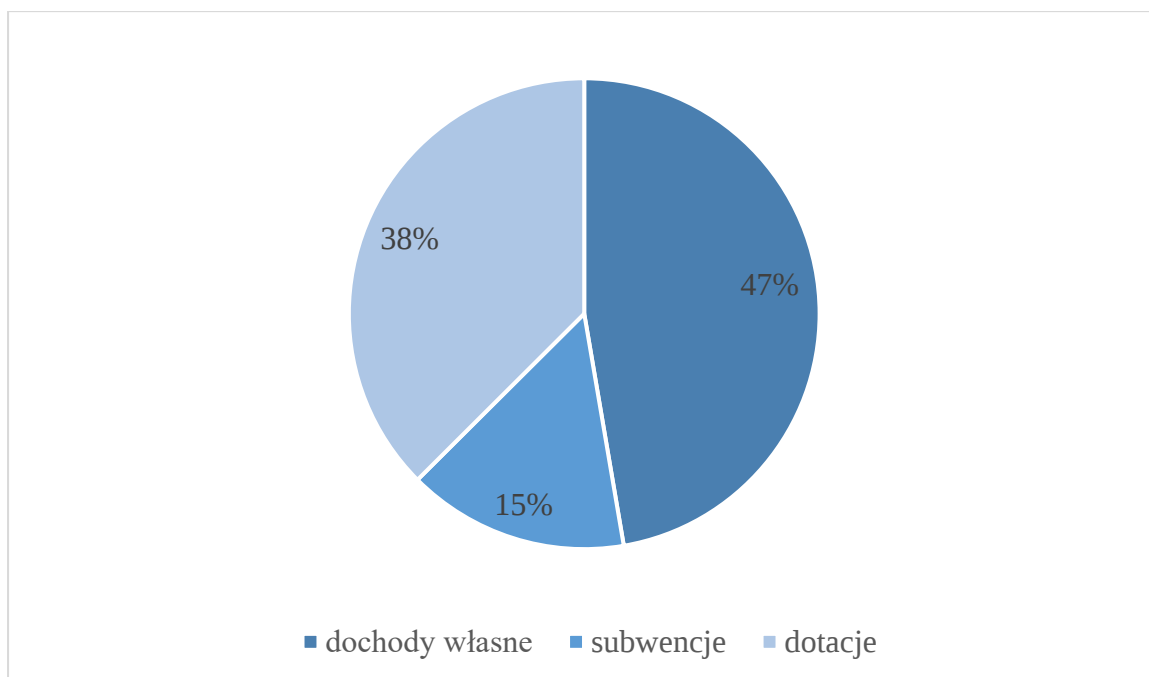
Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).



W analizowanym okresie deficyt wystąpił tylko w 2018 roku. W pozostałych latach dochody dominowały nad wydatkami.

Odnosnie do dochodów Gminy ważne jest również zaznajomienie się, jak kształtuje się ich struktura. Dla zachowania przejrzystości informacji na kolejnym wykresie przedstawiono dane za 2021 rok/

Wykres 18. Struktura kształtowania się dochodów Gminy Giżycko w 2021 roku



Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raport o stanie Gminy Giżycko 2021.

Dochody Gminy prawie w połowie pochodzą z dochodów własnych. Dotacje stanowią 38% dochodów ogółem, natomiast najmniejszy udział w dochodach ogółem stanowią subwencje.

Ważnym aspektem finansowym jest również fakt jak plasują się dochody i wydatki w działach zgodnych z klasyfikacją budżetową. Tabele przedstawiają, jak wygląda takowe zestawienie w latach 2016-2021.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Tabela 23. Struktura dochodów w Gminie Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	38 754 154,40	43 309 398,10	45 842 215,66	47 821 295,00	56 651 304,67	60 650 780,44
rolnictwo i łowiectwo	863 657,70	736 718,16	746 056,57	1 640 174,40	1 630 794,30	1 641 354,90
transport i łączność	1 198 449,90	1 843 089,59	1 090 471,05	432 773,33	3 959 057,27	1 537 208,95
gospodarka mieszkaniowa	897 324,86	2 102 183,64	883 035,04	582 794,40	2 669 106,93	3 697 819,90
działalność usługowa	8 339,00	9 050,00	7 650,00	8 400,00	8 333,34	9 027,79
administracja publiczna	399 221,47	164 340,27	576 061,12	280 600,10	253 954,91	343 714,89
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony praw oraz sądownictwa	12 847,96	1 700,00	119 388,29	122 994,35	118 072,54	8 379,45
obrona narodowa	0,00	858,04	5 631,12	2 301,70	0,00	0,00
bezpieczeństwo publiczne i ochrona	9 688,08	1 548,30	193 443,11	77 000,00	50 000,00	200 000,00
dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek	16 793 986,23	17 059 925,48	19 458 188,37	20 071 267,15	20 738 230,18	24 934 411,85
różne rozliczenia	7 999 553,69	8 748 966,68	8 931 962,02	9 662 725,04	10 294 691,34	11 908 724,13
oświata i wychowanie	624 240,64	617 164,67	1 213 712,92	1 796 583,72	877 212,52	915 091,60

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



ochrona zdrowia	146,40	256,20	288,05	374,00	338,00	14 641,42
pomoc społeczna	8 623 119,88	869 851,02	802 694,79	781 191,79	840 187,68	973 452,45
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	23 363,84	74 097,51	141 186,76	194 403,28	48 300,00
edukacyjna opieka wychowawcza	168 851,50	159 206,06	133 475,50	81 380,91	68 313,95	54 258,97
rodzina	-	9 204 035,50	8 818 646,74	10 314 632,00	12 029 271,16	12 037 565,93
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 152 485,38	1 558 883,86	2 660 602,76	1 816 343,28	2 226 249,12	652 136,53
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,00	208 212,29	126 810,70	6 165,07	476 465,57	1 674 691,68
kultura fizyczna	2 241,71	44,50	0,00	2 407,00	216 622,58	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Tabela 24. Struktura wydatków w Gminie Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	37 918 639,67	41 305 525,02	47 120 949,88	47 581 719,97	51 836 784,87	57 439 447,02
rolnictwo i łowiectwo	1 716 223,59	1 960 945,24	2 124 234,58	1 978 198,29	869 651,97	3 885 111,82
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	790 704,50	625 358,06	656 789,34	691 547,18	68 053,69	0,00
transport i łączność	4 935 813,54	5 609 468,28	5 448 363,76	5 110 590,40	10 698 350,94	5 482 371,69
turystyka	13 000,00	16 682,80	12 426,00	12 427,50	12 562,50	21 350,43
gospodarka mieszkaniowa	677 787,76	509 818,01	554 697,14	654 626,93	410 061,49	3 403 499,47
działalność usługowa	138 108,95	181 240,68	164 092,75	144 364,88	133 570,98	186 813,04
administracja publiczna	3 718 674,97	4 026 961,49	5 176 839,46	4 621 409,88	4 616 689,59	4 917 434,51
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony praw oraz sądownictwa	12 847,96	1 700,00	120 858,49	122 994,35	118 072,54	8 379,45
obrona narodowa	0,00	2 948,87	4 277,47	1 697,20	141,16	0,00
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	176 958,46	180 672,32	553 177,07	719 214,73	228 025,18	402 957,69
obsługa długu publicznego	211 844,09	193 516,89	221 520,03	253 133,61	191 295,84	143 643,78

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



różne rozliczenia	12 451,50	0,00	0,00	0,00	0,00	1 460 000,00
oświata i wychowanie	10 328 201,48	10 488 474,36	12 809 155,63	12 101 929,70	11 557 219,70	13 947 264,55
ochrona zdrowia	235 436,10	273 843,30	281 322,08	238 171,96	236 320,11	317 065,23
pomoc społeczna	10 134 142,17	2 423 258,19	2 237 583,63	2 294 768,35	2 230 512,32	2 442 812,35
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	28 163,84	78 080,37	111 510,88	167 477,21	48 443,92
edukacyjna opieka wychowawcza	392 387,92	340 016,69	254 836,60	231 230,61	157 585,52	265 973,79
rodzina	-	9 298 458,39	8 901 661,31	10 409 731,36	12 143 503,76	12 326 441,58
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 389 907,18	2 478 531,87	5 393 356,80	3 802 420,12	3 587 574,52	3 967 018,09
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 751 901,90	2 439 668,47	1 946 334,92	3 573 800,98	4 202 348,70	3 704 916,52
kultura fizyczna	282 247,60	225 797,27	181 342,45	507 951,06	207 767,15	507 949,11

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).



Wydatki w Gminie Giżycko z roku na rok wzrastały. Największe wydatki Gmina poniosła na oświatę i wychowanie oraz rodzinę. Dochody, podobnie jak wydatki, z roku na rok wzrastały. Największe wpływy przyniosły Gminie dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek.

1.9.2. Administracja

Siedzibą urzędu gminy jest miasto Giżycko. Na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Gmina Giżycko realizuje:

- zadania własne wynikające z wyżej wymienionej ustawy,
- zadania z zakresu administracji rządowej zlecone odrębnymi ustawami,
- zadania na podstawie porozumień z powiatem w celu realizacji zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych.

1.10. Analiza SWOT

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji przestrzennej Gminy Giżycko należy dokonać analizy SWOT. Dokładna analiza znajduje się w tabeli.



Tabela 25. Analiza SWOT wymiaru społecznego

Mocne strony	Słabe strony
- Wzrost liczby mieszkańców Gminy - Wzrost gęstości zaludnienia - Dodatnie saldo migracji - Dobry stopień dostępności przedszkoli - Dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3 - Rozbudowana pomoc społeczna - Obowiązywanie programów społecznych - Atrakcyjna oferta kulturalna - Wzrost zainteresowania czytelnictwem - Rozbudowana infrastruktura sportowa - Dostęp do świetlic wiejskich na terenie Gminy - Duża liczba zabytków - Przebieg szlaków turystycznych przez teren Gminy - Atrakcyjność środowiska naturalnego - Stosunkowo dobra frekwencja wyborcza - Duża liczba organizacji pozarządowych - stosunkowo duży udział dochodów własnych w dochodach Gminy - występowanie nadwyżki finansowej w budżecie Gminy (z wyjątkiem 2018 r.)	- Ujemny przyrost naturalny - Zjawisko starzenia się społeczeństwa - Niskie wartości współczynnika skolaryzacji brutto - Mało rozbudowana ochrona zdrowia - Mało rozbudowane bezpieczeństwo publiczne
Szanse	Zagrożenia
- Zewnętrzne źródła finansowania, w tym nowa perspektywa finansowa UE 2021-2027 - Dalszy wzrost liczby mieszkańców	- Następstwa związane z pandemią COVID-19 - Zjawisko starzenia się społeczeństwa

Źródło: opracowanie własne.



Rozdział 2. Wymiar gospodarczy

2.1. Potencjał gospodarczy

Do kluczowych czynników rozwoju jednostek terytorialnych należy potencjał gospodarczy. W skład potencjału gospodarczego zalicza się między innymi: stowarzyszenia, do jakich należy jednostka, dochody własne gmin, aktywność zawodową mieszkańców, lokalny rynek pracy, rodzaj przedsiębiorczości oraz atrakcyjność środowiska naturalnego.

2.1.1. Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego

Gmina Giżycko jest członkiem ważnych dla rozwoju Gminy stowarzyszeń oraz związków. Do takich stowarzyszeń i związków należą:

- Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich z siedzibą w Giżycku – przynależność na podstawie uchwały nr 184/98 Rady Gminy Giżycko z dnia 19 czerwca 1998 r. w sprawie desygnowania przedstawiciela Gminy Giżycko do Rady Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich w Giżycku. Fundacja działa na rzecz wprowadzania właściwej dla środowiska gospodarki odpadowej. Dodatkowo fundacja popiera projekty mające na celu ochronę powietrza i zastosowanie alternatywnych źródeł energii,
- Stowarzyszenie „Zielona Energia na Mazurach” z siedzibą w Giżycku – przynależność na podstawie uchwały nr 113/99 Rady Gminy Giżycko z dnia 23 grudnia 1999 r. w sprawie utworzenia stowarzyszenia gmin i powiatów pod nazwą „Zielona energia na Mazurach”. Celem działań, które podejmuje stowarzyszenie, jest ograniczenie kosztów produkcji energii cieplnej poprzez modernizację infrastruktury, ale także poprzez zwiększanie produkcji ciepła z odnawialnych źródeł energii,
- „Mazurski Związek Międzygminny - Gospodarka Odpadami” z siedzibą w Giżycku – przynależność na podstawie uchwały nr XIII/128/03 Rady Gminy Giżycko z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie utworzenia związku międzygminnego i przyjęcia jego statutu. Do zadań Związku należy wspólne planowanie i wykonywanie zadań z zakresu ochrony środowiska, w tym głównie



dbanie o czystość i porządek na terenie obejmującym granice administracyjne gmin-członków Związku,

- „Związek Stowarzyszeń na Rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich” z siedzibą w Węgorzewie – przynależność na podstawie uchwały nr XXXVI/363/06 Rady Gminy Giżycko z dnia 31 marca 2006 r. o przystąpieniu do Związku. Celem Związku jest propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, m.in. poprzez opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich i wspieranie działań na rzecz jej realizacji,
- Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Rybackiej „Wielkie Jeziora Mazurskie” – przynależność na podstawie uchwały nr XXXV/396/09 Rady Gminy Giżycko z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie przystąpienia do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”. Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz zasad zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i rybackich, m.in. poprzez opracowanie i wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju oraz promocję obszarów wiejskich i rybackich,
- Stowarzyszenie „Wielkie Jeziora Mazurskie 2020” – przynależność na podstawie uchwały nr XLI/470/2014 Rady Gminy Giżycko z dnia 27 października 2014 r. w sprawie przystąpienia Gminy do stowarzyszenia p.n. „Wielkie Jeziora Mazurskie 2020”. Do celów tego stowarzyszenia zaliczyć można m.in.: wspieranie członków w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania, ochronę wspólnych interesów członków Stowarzyszenia oraz wspieranie idei samorządności lokalnej i regionalnej,
- Związek Gmin Wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego – przynależność na podstawie uchwały Nr XLIII/467/2018 z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie przystąpienia do stowarzyszenia o nazwie Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej. Do zadań Związku należy m.in.: reprezentowanie interesów gmin członkowskich wobec władz administracji rządowej i samorządowej oraz realizacja zadań przekraczających możliwości organizacyjne gmin członkowskich,
- Związek Stowarzyszeń na Rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich (LGD9) – przynależność na podstawie uchwały nr XXXVI/363/2006 z dnia 31 marca 2006 r. w sprawie przystąpienia do



„Związku Stowarzyszeń na Rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich”. Do celów związku zaliczyć można chociażby współdziałanie na rzecz przygotowania wsi i jej mieszkańców do jak najskuteczniejszego funkcjonowania w ramach Unii Europejskiej,

- Spółki Wodne – przynależność na podstawie uchwały nr XXXVII/428/2014 z dnia 11 czerwca 2014 roku w sprawie przystąpienia Gminy Giżycko do Gminnej Spółki Wodnej Giżycko. Celem działalności spółki jest m.in.: wykonanie, utrzymanie i eksploatacja urządzeń wodnych oraz prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej na terenie jej działania.

2.1.2. Dochody własne

Kluczowym czynnikiem, decydującym o potencjale gospodarczym są również dochody własne, jakimi dysponuje Gmina Giżycko. Czynniki te pokazują jakie są możliwości inwestycyjne danej jednostki terytorialnej i tym samym decyduje o jej atrakcyjności, ponieważ pokazuje, że potrafi przyciągnąć na swoje tereny inwestorów. Czym większa jest wartość tego współczynnika, tym atrakcyjność danej jednostki jest większa.

Udział dochodów własnych został już wspomniany w poprzednich rozważaniach niniejszego opracowania, jednakże w tym podrozdziale zostanie on poddany głębszej analizie, w kolejnej tabeli.

Na podstawie analizy danych stwierdzono, że udział dochodów własnych w analizowanym okresie kształtował się w przedziale od 49% do 52%, a co za tym idzie udział dochodów własnych Gminy Giżycko można uznać za akceptowalny względem dochodów ogółem.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Tabela 26. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
dochody własne	20 119 825,06	21 671 482,31	22 557 945,76	23 717 227,99	29 593 336,06	31 228 815,61
dochody ogółem	38 754 154,40	43 309 398,10	45 842 215,66	47 821 295,00	56 651 304,67	60 650 780,44
udział dochodów własnych w dochodach ogółem	51,92%	50,04%	49,21%	49,60%	52,24%	51,49%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 14.10.2022).



2.1.3. Atrakcyjność środowiska naturalnego

Formy ochrony przyrody występujące na terenie Gminy Giżycko według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 27. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Giżycko

Forma ochrony	Nazwa/ rodzaj	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Opis
rezerwat przyrody	Perkuny	1954-01-01	2.8400	celem rezerwatu jest zachowanie torfowiska wysokiego z naturalnymi zespołami roślinności zielnej i stanowiskiem wierzby lapońskiej
rezerwat przyrody	Wyspy na Jeziorze Mamry i Kisajno	1957-02-22	215.3500	jest to rezerwat faunistyczny częściowy utworzony do ochrony miejsc lęgowych ptactwa, krajobrazu naturalnego i polodowcowego, głązowisk w utworach morenowych oraz ochrony zarośli trzcinowych wokół wysp
rezerwat przyrody	Spytkowo	1958-01-01	3.7000	za cel ochrony rezerwatu podaje się obecnie ochronę procesów ekologicznych w ekosystemach mokradłowych

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Forma ochrony	Nazwa/ rodzaj	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Opis
rezerwat przyrody	Jezioro Kozuchy	1963-07-05	30.4500	obejmuje płytkie i silnie zarastające jezioro Kozuchy oraz otaczające je bagna i zarośla. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie miejsc lęgowych ptaków wodno-błotnych
rezerwat przyrody	Jezioro Dobskie	1976-07-01	1818.4700	celem ochrony jest zachowanie krajobrazu polodowcowego głazowiska, krajobrazu Jeziora Dobskiego oraz siedlisk ptaków wodno-błotnych
obszar chronionego krajobrazu	Krainy Wielkich Jezior Mazurskich	1998-01-01	85527.0000	Wielkie Jeziora Mazurskie słyną z niezliczonych siedlisk rzadkich ptaków
obszar chronionego krajobrazu	Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego	1998-01-01	49297.2000	został utworzony w celu ochrony i zachowania terenów Pojezierza Ełckiego
obszar natura 2000	Ostoja Północnomazurska	2011-03-01	14573.0100	podstawowym celem ochrony jest zachowanie jezior mezotroficznych oraz jezior eutroficznych. Obiektem ochrony są również gatunki chrząszczy saproksylicznych, głównie pachnicy dębowej, i ich siedliska
obszar natura 2000	Jezioro Dobskie	2007-10-13	6985.2500	obszar objęto ochroną ze względu na występowanie chronionych gatunków ptaków. Podstawowym zagrożeniem jest możliwość zanieczyszczenia wód, nadmierna

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Forma ochrony	Nazwa/ rodzaj	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Opis
				eksploatacja ryb, zaniechanie użytkowania rolniczego, presja turystyczna, w tym powstawanie osiedli domków letniskowych bezpośrednio przylegających do linii brzegowej
pomnik przyrody	drzewo	1977-01-01	-	gatunek: Wierzba - Salix sp.,; pierśnica: 81cm; obwód: 254cm; wysokość: 20m
pomnik przyrody	drzewo	1977-01-01	-	gatunek: Wierzba - Salix sp.,; pierśnica: 121cm; obwód: 380cm; wysokość: 18m
pomnik przyrody	grupa drzew	1977-01-01	-	trzy dęby szypułkowe
pomnik przyrody	grupa drzew	1977-01-01	-	dwa dęby szypułkowe
pomnik przyrody	głaz narzutowy	1977-01-01	około 7ha	głazowisko około 7000 głazów narzutowych, kamienie porośnięte mchem i trawą
pomnik przyrody	drzewo	1977-01-01	-	gatunek: Lipa drobnolistna - Tilia cordata; pierśnica: 153cm; obwód: 481cm; wysokość: 23m
pomnik przyrody	drzewo	1977-01-01	-	gatunek: Lipa drobnolistna - Tilia cordata; pierśnica: 127cm; obwód: 399cm; wysokość: 20m
pomnik przyrody	głaz narzutowy	1977-01-01	-	granit
pomnik przyrody	drzewo	1985-06-18	-	gatunek: Brzoza brodawkowata (Brzoza zwisła) - Betula pendula; pierśnica: 75cm; obwód: 236cm; wysokość: 24m

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Forma ochrony	Nazwa/ rodzaj	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Opis
pomnik przyrody	aleja	2002-01-11	-	sześć dębów szypułkowych
pomnik przyrody	głaz narzutowy	2002-01-11	-	granit
pomnik przyrody	głaz narzutowy	2002-01-11	-	granit
pomnik przyrody	głaz narzutowy	2002-01-11	-	granit
pomnik przyrody	głaz narzutowy	2002-01-11	-	granit
pomnik przyrody	grupa drzew	2004-10-14	-	dwa modrzewy europejskie
pomnik przyrody	drzewo	2004-10-14	-	gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 137cm; obwód: 430cm; wysokość: 25m
pomnik przyrody	drzewo	2002-01-11	-	gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 154cm; obwód: 484cm; wysokość: 22m
użytek ekologiczny	Wilkasy	1994-06-06	41.5900	jezioro Wilkasy z pasem zarośli i trzcin oraz 15-metrową strefą ochronną wokół jeziora - miejsce występowania raka błotnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, (dostęp: 21.10.2022).



W oparciu o warunki geograficzne i przyrodniczo-kulturowe można wyodrębnić cztery regiony gminy:

- północno-zachodni,
- północno-wschodni,
- południowo-zachodni,
- południowo-wschodni.

Obszar północno-zachodni charakteryzuje się:

- bardzo słabymi glebami,
- dużym udziałem użytków zielonych,
- cennymi walorami przyrodniczymi,
- występowaniem kilku dużych powierzchniowo form ochrony przyrody.

W celu ochrony walorów krajobrazowych tego terenu należy unikać intensywnej gospodarki rolnej, koncentrowania bazy osadniczej i turystyczno-wypoczynkowej z wyłączeniem obszarów położonych bezpośrednio na Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich.

Obszar północno-wschodni charakteryzuje się wysokim zróżnicowaniem gleb oraz największym w gminie udziałem użytków zielonych. Uznaje się, że jest to rejon do produkcji rolniczej, a na terenach przyległych do Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich pełni on funkcję turystyczno-wypoczynkową.

Obszar południowo-zachodni charakteryzuje się glebami o wysokiej przydatności do rolnictwa. Na obszarach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Niegocin możliwe jest rozwijanie bazy turystyczno-wypoczynkowej.

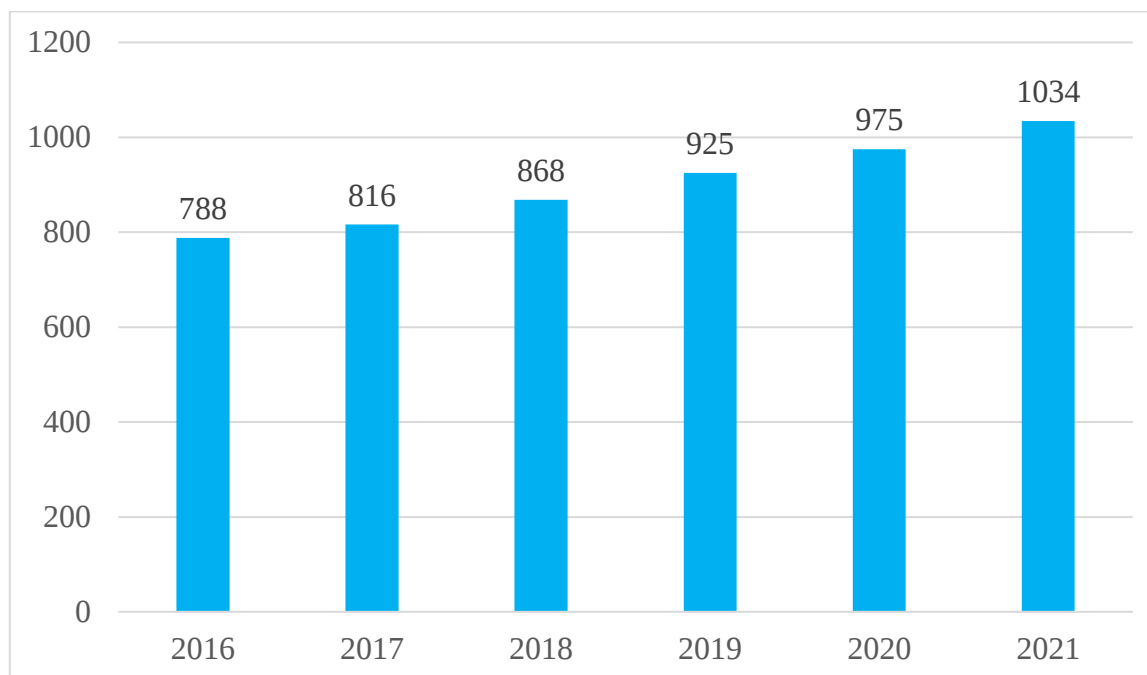
Obszar południowo-wschodni posiada gleby o najwyższej przydatności dla rolnictwa. W celu utrzymania unikalnego krajobrazu gminy korzystne jest zachowanie charakterystycznej mozaikowości krajobrazu.

2.1.4. Przedsiębiorczość

Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Giżycko roku systematycznie rośnie. Sytuacja ta została zaprezentowana graficznie na wykresie.



Wykres 19. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Giżycko w latach 2016-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 21.10.2022).

Ważnym aspektem jest również podział podmiotów gospodarczych ze względu na klasę wielkości. Przedsiębiorstwa można podzielić na:

- mikroprzedsiębiorstwa – zatrudniają od 0 do 9 osób,
- małe przedsiębiorstwa – liczba pracowników od 10 do 49,
- średnie przedsiębiorstwa – liczą sobie od 50 osób do 249 zatrudnionych osób,
- duże przedsiębiorstwa – posiadają powyżej 250 pracowników.

Dokładne zestawienie liczby podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem wspomnianego podziału zostało przedstawione w tabeli.

Tabela 28. Liczba podmiotów gospodarczych wg klas wielkości w Gminie Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	788	816	868	925	975	1 034
0-9	745	772	824	882	929	988
10-49	35	35	36	35	38	38



Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
50-249	7	8	7	7	7	7
>250	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 21.10.2022).

W Gminie Giżycko dominują mikroprzedsiębiorstwa. W 2021 r. ich struktura w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wyniosła 95,55%. Atutem Gminy jest fakt, że posiada ona duże przedsiębiorstwo, które zwiększa możliwości mieszkańców na znalezienie tam pracy.

Dla rozwoju Gminy ważnym aspektem jest fakt czy przedsiębiorstwa pochodzą z sektora prywatnego czy publicznego. Zestawienie to zaprezentowano w tabeli.

Tabela 29. Przedsiębiorstwa z podziałem na sektor prywatny i publiczny w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
sektor publiczny	13	13	12	9	9	9
sektor prywatny	770	803	853	914	965	1 024

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 21.10.2022).

Na terenie Gminy Giżycko dominują przedsiębiorstwa z sektora prywatnego. W 2021 r. udział sektora prywatnego w ogólnej liczbie przedsiębiorstw wynosił około 99%.

Kolejnym elementem związanym z przedsiębiorczością jest również wyodrębnienie sektorów gospodarki na terenie Gminy Giżycko. Element ten oparty został na Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). PKD jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem rodzajów działalności gospodarczych, wykonywanych przez podmioty gospodarcze działające na rynku. Zestawienie przedsiębiorstw z podziałem na PKD w Gminie Giżycko w latach 2016-2021 zostało przedstawione w tabeli.



Tabela 30. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w Gminie Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	788	816	868	925	975	1 034
Sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	39	38	33	35	38	41
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	5	5	4	4	4	4
Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe	81	86	84	85	95	100
Sekcja D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1	1	1	1	0
Sekcja E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	4	4	4	4	4	5
Sekcja F – budownictwo	102	105	118	131	141	142
Sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	176	179	174	175	184	186
Sekcja H – transport i gospodarka magazynowa	37	37	40	50	53	49
Sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	54	58	62	71	70	83
Sekcja J – informacja i komunikacja	13	11	11	14	9	14
Sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	13	14	14	15	15
Sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	17	16	19	17	22	26
Sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	58	63	66	70	77	87
Sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	47	40	50	57	59	68
Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	2	2	2	2	2	2
Sekcja P - edukacja	24	23	28	29	31	32



Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna	51	59	75	83	82	85
Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	26	26	24	22	24	25
Sekcja S i T – pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	39	50	55	56	59	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 21.10.2022).

Do największych grup branżowych wg klasyfikacji PKD w Gminie Giżycko należy działalność z kategorii: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (sekcja G) oraz budownictwo (sekcja F).

Do pełnej oceny przedsiębiorczości na terenie Gminy Giżycko konieczne jest również porównanie ilości przedsiębiorstw na tle innych jednostek administracyjnych, tj. miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz Polski, co zaprezentowano w następnym tabeli.

Tabela 31. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	94,4	97,3	103,2	108,7	113,0	120,0
miasto Giżycko	114,6	115,8	116,9	120,3	124,8	128,6
powiat giżycki	97,4	98,7	101,3	105,1	109,3	113,9
województwo warmińsko-mazurskie	86,5	87,4	89,0	92,7	96,3	100,2
Polska	110,3	112,1	113,6	117,5	121,9	127,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).



Analiza wykazała, że podobnie w jak innych jednostkach, w Gminie Giżycko wzrasta liczba podmiotów gospodarczych, co pozytywnie wpływa na rozwój Gminy.

2.1.5. Rynek pracy

Rynek pracy na terenie Gminy Giżycko kształtowany jest prawie w całości przez sektor prywatny (aż w 99%).

Aktywność ekonomiczna wyróżnia ludność w podziale na:

- osoby pracujące,
- zarejestrowanych bezrobotnych,
- biernych zawodowo.

Osoby pracujące za wykonaną pracę otrzymują zarobek (w formie wynagrodzenia za pracę) lub dochód. Do pracujących zalicza się m.in.:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy,
- osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów,
- osoby pracujące na własny rachunek,
- członków spółdzielni rolniczej oraz duchownych.

Liczba osób pracujących na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2021 została przedstawiona w tabeli.

Tabela 32. Liczba osób pracujących w Gminie Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	1 169	1 235	1 308	1 190	1 227	1 198
mężczyźni	718	730	779	714	717	667
kobiety	451	505	529	476	510	531

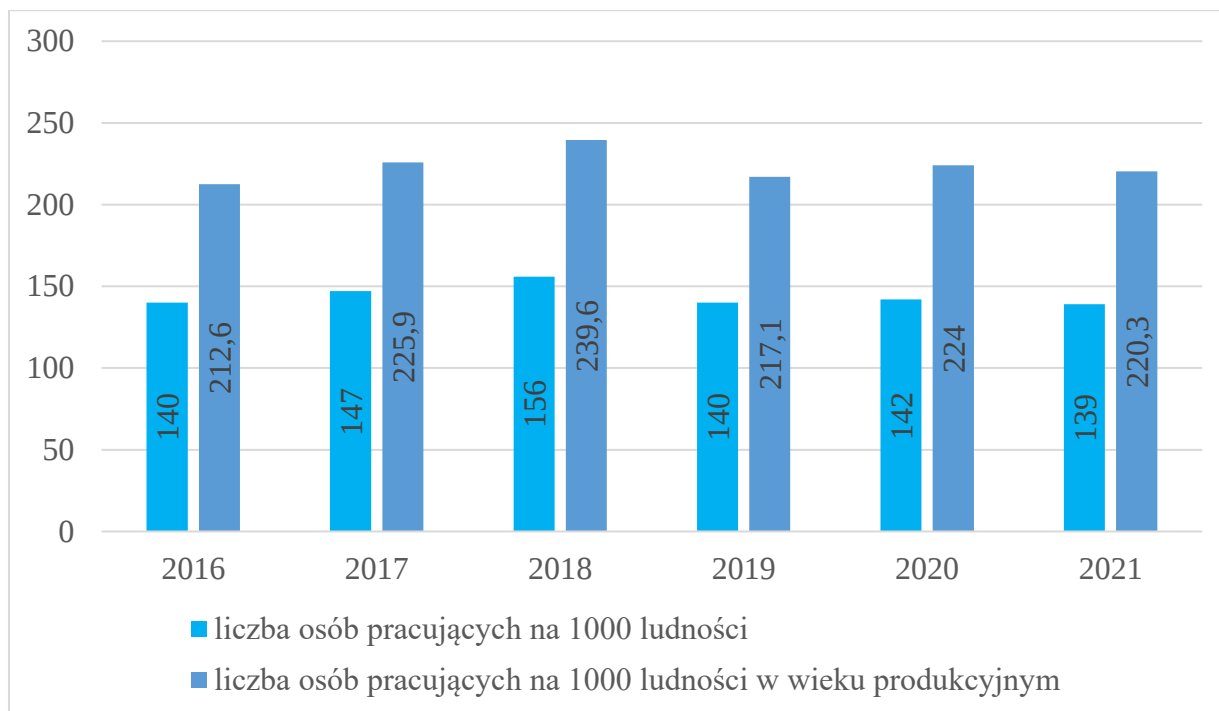
Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).

Liczba pracujących na terenie Gminy Giżycko w badanym okresie ulegała wahaniom, ostatecznie zanotowała niewielki wzrost. Warto zaznaczyć, że w każdym badanym okresie liczba pracujących mężczyzn przewyższała liczbę kobiet.



W przypadku osób pracujących warto również zwrócić uwagę jak wygląda sytuacja osób pracujących na 1000 ludności ogółem oraz pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym. Wspomniane zagadnienie przedstawione zostało na wykresie.

Wykres 20. Liczba pracujących na 1000 ludności ogółem oraz liczba pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).

Zarówno w przypadku liczby osób pracujących na 1000 ludności, jak i liczby osób pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym sytuacja kształtuje się podobnie. W obu przypadkach występowały wahania wartości wskaźników. Jednakże w odniesieniu do liczby osób pracujących na 1000 ludności zanotowano spadek, a w przypadku liczby osób pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym zauważalny jest wzrost.

Następną z analizowanych grup są bezrobotni. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym jest osoba:

- która ukończyła lat 18 i nie osiągnęła wieku emerytalnego,
- niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej,
- zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu prac,
- zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy,
- poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.



Bezrobocie możemy podzielić na jawne (rejestrowane) oraz utajnione (ukryte). W skład bezrobocia jawnego wchodzi osoby, które zgłosiły się do urzędu pracy i są zarejestrowane jako osoby bezrobotne. Natomiast bezrobocie ukryte są to osoby nieaktywne zawodowo, ale przy tym są nieobjęte ewidencją z powodu niezarejestrowania w powiatowych urzędach pracy. Wszelkie statystyki zawierają jedynie bezrobocie jawne, co przyczynia się do tego, że nie obrazują one w pełni stanu faktycznego bezrobocia.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2021 przedstawiona została w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju.

Tabela 33. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy na terenie Gminy Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	ogółem					
Gmina Giżycko	403	280	252	244	286	195
miasto Giżycko	1 217	860	749	709	888	646
powiat giżycki	2 532	1 849	1 577	1 565	1 905	1 428
województwo warmińsko-mazurskie	73 079	60 003	53 141	45 731	51 475	42 567
Polska	1 335 155	1 081 746	968 888	866 374	1 046 432	895 203
	kobiety					
Gmina Giżycko	242	160	141	134	150	101
miasto Giżycko	668	495	425	406	477	358
powiat giżycki	1 423	1 080	929	908	1 037	810
województwo warmińsko-mazurskie	39 627	33 817	30 694	26 509	28 435	24 019
Polska	712 227	595 530	542 642	479 415	561 606	481 935
	mężczyźni					

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY GIŻYCKO



Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	161	120	111	110	136	94
miasto Giżycko	549	365	324	303	411	288
powiat giżycki	1 109	769	648	657	868	618
województwo warmińsko-mazurskie	33 452	26 186	22 447	19 222	23 040	18 548
Polska	622 928	486 216	426 246	386 959	484 826	413 268
	osoby bezrobotne zarejestrowane do 30 roku życia					
Gmina Giżycko	113	80	78	72	80	55
miasto Giżycko	291	176	186	174	233	157
powiat giżycki	684	447	432	422	527	380
województwo warmińsko-mazurskie	19 797	15 707	14 224	12 324	13 466	10 658
Polska	363 901	282 366	251 994	222 972	271 158	210 910
	osoby bezrobotne zarejestrowane powyżej 50 roku życia					
Gmina Giżycko	122	81	92	73	80	53
miasto Giżycko	385	288	237	219	252	201
powiat giżycki	779	599	515	478	547	428
województwo warmińsko-mazurskie	21 043	17 099	15 089	13 062	14 179	12 004
Polska	376 948	298 561	262 704	235 672	268 763	240 814
	długotrwale bezrobotni					
Gmina Giżycko	167	127	95	85	109	81
miasto Giżycko	628	450	323	259	336	302
powiat giżycki	1 281	917	682	583	764	685
województwo warmińsko-mazurskie	41 447	33 671	27 869	22 439	25 491	22 744



Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Polska	747 623	594 789	507 235	432 438	515 776	506 454

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).

Ogólna liczba bezrobotnych w analizowanym okresie maleje, jedyny wzrost odnotowany został w 2020 roku, jednakże może to wynikać z faktu, że w okresie tym panowała pandemia COVID-19.

Bezrobocie długotrwałe występuje w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotna przez okres powyżej 12 miesięcy. Bezrobocie długotrwałe w każdej z jednostek z roku na rok malało za wyjątkiem roku 2020.

Kluczowym aspektem w przypadku lokalnego rynku pracy jest udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem giżyckim, województwem warmińsko-mazurskim oraz krajem, w latach 2016-2021.

Tabela 34. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	7,3	5,1	4,6	4,5	5,2	3,6
miasto Giżycko	6,7	4,8	4,2	4,1	5,3	3,9
powiat giżycki	7,0	5,2	4,5	4,5	5,6	4,3
województwo warmińsko mazurskie	8,1	6,7	6,0	5,2	6,0	5,0
Polska	5,6	4,6	4,2	3,8	4,6	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).



Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym kształtuje się malejąco we wszystkich analizowanych jednostkach. Wyjątkiem jest rok 2020, w którym odnotowano wzrosty w stosunku do lat poprzednich, jednakże, jak już wcześniej wspomniano, może wynikać to z faktu, że w tym okresie panowała pandemia COVID-19 i dużo osób w młodym wieku straciło pracę w wyniku obostrzeń jakie panowały w kraju.

2.2. Analiza SWOT

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji gospodarczej Gminy Giżycko należy dokonać analizy SWOT. Dokładna analiza znajduje się w tabeli.

Tabela 35. Analiza SWOT wymiaru gospodarczego

Mocne strony	Słabe strony
▪ Członkostwo w wielu ważnych dla rozwoju Gminy stowarzyszeniach oraz związkach ▪ Stosunkowo duży udział dochodów własnych w dochodach Gminy ▪ Wzrost dochodów własnych ▪ Duża liczba form ochrony przyrody ▪ Położenie Gminy na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich ▪ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych ▪ Funkcjonowanie dużego przedsiębiorstwa na terenie Gminy ▪ Spadek liczby bezrobotnych	▪ Małe zróżnicowanie sektorowe przedsiębiorstw ▪ Mała liczba małych i średnich przedsiębiorstw ▪ Duży udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
▪ Szanse	▪ Zagrożenia
▪ Zewnętrzne źródła finansowania, w tym nowa perspektywa finansowa UE 2021-2027 ▪ Działanie w porozumieniu z członkami stowarzyszeń międzygminnych ▪ Dalszy spadek bezrobocia ▪ Tworzenie nowych miejsc pracy ▪ Zwiększenie aktywności zawodowej kobiet ▪ Przynależność do Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	▪ Następstwa związane z pandemią COVID-19 ▪ Wzrost inflacji ▪ Konflikt na Ukrainie

Źródło: opracowanie własne.



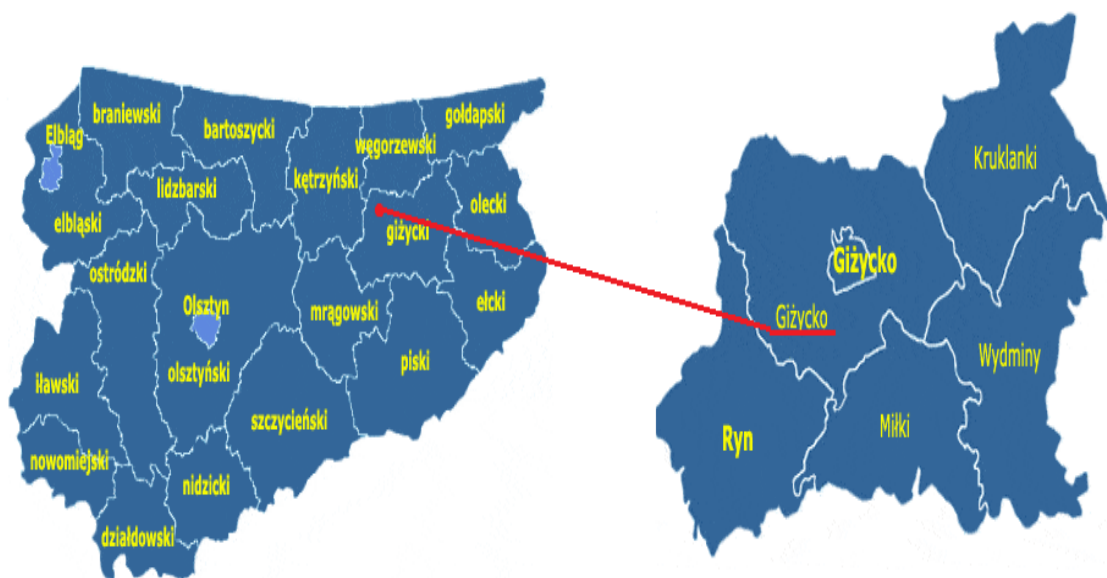
Rozdział 3. Wymiar przestrzenny

3.1. Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Giżycko położona jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie giżyckim. Graniczy z następującymi gminami: Giżycko (gmina miejska), Kruklanki, Miłki, Ryn i Wydminy w powiecie giżyckim oraz z gminą Kętrzyn w powiecie kętrzyńskim, a także gminami Pozezdrze i Węgorzewo w powiecie węgorzewskim. Powierzchnia Gminy wynosi 297,06 km².

Położenie Gminy Giżycko znajduje się na poniższych mapach.

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Giżycko na mapach powiatu giżyckiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego



Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://gminy.pl/>.

Gmina podzielona jest na 27 sołectw. Zalicza się do nich m.in.: Antonowo, Bogacko, Bogaczewo, Bystry, Doba, Gajewo, Grajwo, Guty, Kap, Kamionki, Kozin, Kożuchy Wielkie, Kruklin, Pieczonki, Pierkunowo, Sołdany, Spytkowo, Sterławki Małe, Sulimy, Szczybały Giżyckie, Świdry, Upały, Upały Małe, Wilkaski, Wilkasy, Wronka, Wrony.

Według regionów fizycznogeograficznych Centralnej Bazy Danych Geologicznych, Gmina Giżycko położona jest w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich. W przedstawionym



mezoregionie dominuje krajobraz młodoglacjalny. Na terenie gminy, według danych uzyskanych z Centralnej Bazy Danych Geologicznych znajduje się 15 obszarów górniczych, a ponadto występują złoża kopalin pospolitych, wykorzystywanych w budownictwie i drogownictwie: kruszywo naturalne, piaski kwarcowe oraz kreda jeziorna.

3.2. Uwarunkowania przestrzenne i mieszkaniowe

3.2.1. Uwarunkowania przestrzenne

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, ład przestrzenny stanowi jedno z zadań własnych gminy. Realizacja tego zadania opiera się głównie na uchwaleniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego bądź wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Gmina Giżycko posiada następujące dokumenty planistyczne dotyczące zagospodarowania przestrzennego:

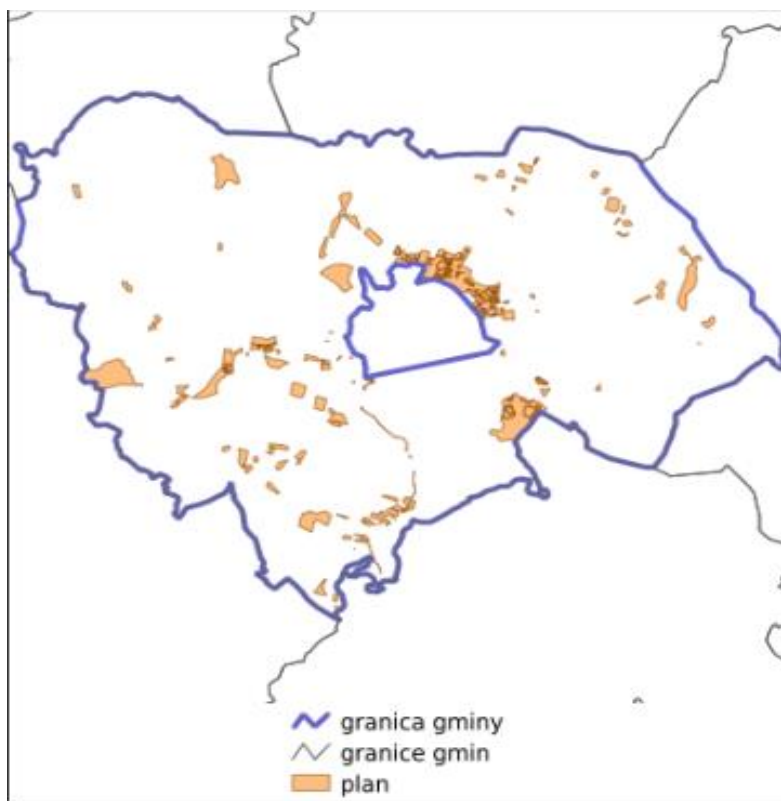
- Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennych zagospodarowania Gminy Giżycko,
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennych zagospodarowania zostało wprowadzone uchwałą nr LXII/626/2023 Rady Gminy Giżycko z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Giżycko.

Kolejnymi dokumentami planistycznymi dla Gminy Giżycko są Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego. Według danych z Rejestru aktów planowania przestrzennego znajdującego się w Systemie Informacji Przestrzennej Gmina Giżycko posiada 80 Miejscowych Planów Zagospodarowania. Tereny, które objęte zostały Miejscowymi Planami Zagospodarowania przedstawia rysunek.



Rysunek 1. Tereny w Gminie Giżycko objęte Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego



Źródło: Rejestr aktów planowania przestrzennego, System Informacji Przestrzennej Gmina Giżycko, (dostęp: 24.10.2022).

Dla terenów, które nie zostały objęte planem zagospodarowania przestrzennego możliwości inwestycyjne zostały określone w formie decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego. Dokładne zestawienie liczby wydanych decyzji w latach 2018-2021 przedstawia tabela.

Tabela 36. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego w Gminie Giżycko w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata			
	2018	2019	2020	2021
liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	184	185	278	382
liczba wydanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego	55	51	66	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raporty o stanie Gminy Giżycko z lat 2018-2021.



Wzrastająca liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy może wskazywać, że Gmina Giżycko powinna objąć większą powierzchnią tereny, dla których sporządzone zostały Miejscowe Plany Zagospodarowania przestrzennego.

3.2.2. Uwarunkowania mieszkaniowe

Jednym z ważniejszych zadań własnych gminy jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej, szczególnie tej o niskich dochodach.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, gminy mają obowiązek zapewnić lokale socjalne i lokale zamienne oraz zaspokajać potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. Zgodnie z ww. ustawą, rada gminy może uchwalać:

- Wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy,
- Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy,
- Zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu.

Gmina Giżycko posiada ustanowiony Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Giżycko na lata 2019–2025. Jego głównym celem jest stworzenie podstawowych zasad gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Giżycko oraz ustalenie strategii działań dla władz samorządowych w zakresie podjętej polityki mieszkaniowej, która powinna tworzyć warunki do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

Ważnym aspektem dotyczącym uwarunkowań mieszkaniowych jest liczba budynków mieszkalnych w Gminie Giżycko. Aspekt ten został bliżej pokazany w tabeli w porównaniu z sytuacją w mieście Giżycko, powiecie giżyckim, województwem warmińsko-mazurskim oraz krajem w latach 2016-2021.



Tabela 37. Budynki mieszkalne w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	1 708	1 743	1 783	1 918	1 949	2 097
miasto Giżycko	1 805	1 811	1 820	1 850	1 864	1 879
powiat giżycki	7 360	7 429	7 506	7 783	7 791	8 045
województwo warmińsko-mazurskie	188 169	189 859	191 643	196 087	194 881	199 254
Polska	6 308 344	6 375 734	6 443 611	6 629 920	6 636 883	6 781 570

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).

Liczba budynków mieszkalnych w Gminie Giżycko w analizowanym okresie wzrosła. Sytuacja w pozostałych jednostkach kształtuje się podobnie. Jedynym wyjątkiem jest rok 2020 gdzie w województwie warmińsko-mazurskim odnotowano spadek liczby budynków mieszkalnych.

Kolejnym kluczowych aspektem związanym z omawianymi uwarunkowaniami jest liczba mieszkań w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem giżyckim, województwem warmińsko-mazurskim oraz krajem w latach 2016-2020, co przedstawiono w następnej tabeli.

Tabela 38. Mieszkania w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	Lata				
	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Giżycko	2 562	2 592	2 634	2 671	2 730
miasto Giżycko	11 913	11 930	11 986	12 076	12 264
powiat giżycki	20 766	20 912	21 044	21 205	21 482
województwo warmińsko-mazurskie	509 568	514 200	519 357	525 036	531 351



Wyszczególnienie	Lata				
	2016	2017	2018	2019	2020
Polska	14 272 010	14 439 777	14 615 112	14 812 774	15 015 333

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).

Liczba mieszkań w Gminie Giżycko w danym przedziale czasowym wzrastała. Podobnie było w przypadku pozostałych jednostek, co może oznaczać wzrost zainteresowania osiedlaniem się na obszarze gminy, a także całego regionu Mazur.

Równie ważnym aspektem w uwarunkowaniach mieszkaniowych jest także przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem giżyckim, województwem warmińsko-mazurskim oraz krajem. Dokładną analizę tego aspektu w latach 2016-2020 przedstawia tabela.

Tabela 39. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Giżycko w latach 2016-2020 (m²)

Wyszczególnienie	Lata				
	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Giżycko	92,4	93,3	94,4	94,7	95,3
miasto Giżycko	58,0	58,1	58,1	58,1	58,1
powiat giżycki	68,2	68,4	68,8	69,0	69,1
województwo warmińsko-mazurskie	68,3	68,5	68,7	68,9	69,0
Polska	73,8	74,0	74,2	74,4	74,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie jest wyższa niż średnia dla pozostałych jednostek, co może to wynikać z faktu, że Gmina Giżycko obejmuje tereny wiejskie które charakteryzują się dużą powierzchnią mieszkań. Co istotne w żadnej z omawianych jednostek nie odnotowano spadku przeciętnej powierzchni mieszkań.



3.3. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna to zespół podstawowych obiektów, urządzeń i instalacji, takich jak: sieci wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze, elektryczne, gazowe, telekomunikacyjne oraz transportowe.

3.3.1. Wodociągi i kanalizacja

Za kwestię wodociągów i kanalizacji na terenie Gminy Giżycko odpowiada przedsiębiorstwo Wodociągi i Kanalizacja - Aglomeracja Giżycko Sp. z o.o. Wodociągi i Kanalizacja Aglomeracja Giżycko Sp. z o.o. została zawiązana aktem notarialnym przez Gminę Giżycko, Miasto Giżycko, Gminę Miłki, Gminę Kruklanki oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Giżycu w dniu 12 marca 2008 r. na czas nieokreślony. Gmina Giżycko posiada około 39% udziałów w spółce.

Głównym celem działalności Spółki jest realizacja inwestycji w ramach Projektu pn. „Mazurski Masterplan Regulacja Gospodarki Wodno-Ściekowej w Gminach Regionu WJM – Aglomeracja Giżycko”. Zrealizowanie projektu wodno-kanalizacyjnego Aglomeracji Giżycko pozwoli na osiągnięcie następujących celów środowiskowych:

- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Aglomeracji Giżycko,
- poprawa stanu środowiska naturalnego Regionu Wielkich Jezior Mazurskich,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych w regionie,
- poprawa jakości gleby.

Ważnym aspektem dla dokonania analizy jakości wodociągów i kanalizacji jest określenie, jak ich infrastruktura prezentują się w statystykach. W tabeli przedstawiono, jak kształtuje się odsetek liczby osób korzystających z sieci wodociągowej na obszarze Gminy Giżycko w odniesieniu do miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju w latach 2016-2021.



Tabela 40. Infrastruktura wodociągowa w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	99,9	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0
miasto Giżycko	97,7	97,7	97,7	97,7	97,7	97,7
powiat giżycki	94,7	94,8	95,0	95,1	95,1	95,2
województwo warmińsko-mazurskie	94,8	94,8	94,9	95,0	95,1	95,1
Polska	91,9	92,0	92,0	92,2	92,2	92,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 26.10.2022).

Gmina Giżycko jest w pełni zwodociągowana w związku z czym Gmina wypada najlepiej na tle pozostałych jednostek. Dla rozwoju Gminy jest to bardzo pozytywne zjawisko.

Dane dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju w latach 2016-2021 zostały zaprezentowane w tabeli.

Tabela 41. Infrastruktura kanalizacyjna w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	75,2	73,6	74,2	75,0	78,9	79,8
miasto Giżycko	95,7	95,7	95,7	95,8	95,8	95,8
powiat giżycki	81,1	80,3	81,4	81,7	82,4	82,9
województwo warmińsko-mazurskie	74,3	74,2	74,4	74,6	74,9	75,1
Polska	70,2	70,5	70,8	71,2	71,5	71,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 26.10.2022).



Gmina Giżycko jest skanalizowana w 79,8%. Jest to wyższa wartość niż w województwie oraz kraju, jednakże mniejsza niż w mieście Giżycko i powiecie giżyckim. Mimo wszystko odsetek skanalizowania w Gminie Giżycko jest wysoki, a ponadto systematycznie rośnie, co wpływa pozytywnie na rozwój Miasta.

3.3.2. Infrastruktura gazowa

Gmina Giżycko korzysta z infrastruktury gazowej. Zestawienie dotyczące infrastruktury gazowej w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu giżyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju w latach 2016-2021 zostało przedstawione w tabeli.

Tabela 42. Infrastruktura gazowa w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Lata					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Giżycko	26,9	28,7	49,3	50,7	49,1	53,1
miasto Giżycko	86,4	86,2	85,8	84,6	83,6	83,8
powiat giżycki	54,3	54,5	58,8	59,6	59,4	59,7
województwo warmińsko-mazurskie	42,6	42,5	43,1	42,6	42,7	42,8
Polska	52,1	52,1	52,3	52,9	54,2	54,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 24.10.2022).

W 2021 roku z sieci gazowej korzystało 53,1% Gminy Giżycko. Wskaźnik ten jest niższy niż w mieście Giżycko, powiecie oraz kraju. Jest on wyższy tylko na tle województwa warmińsko-mazurskiego. Warto jednak zaznaczyć, że wskaźnik ten na poziomie Gminy od roku 2018 bardzo się poprawił.



3.3.3. Pozostała infrastruktura techniczna

Dla gminy Giżycko za pozostałą część infrastruktury technicznej odpowiada Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Bystrym. Gmina Giżycko posiada swoje udziały w tej spółce.

Do głównych zadań tej spółki zaliczyć można m.in.:

- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody,
- roboty związane z budową rurociągów przemysłowych i sieci rozdzielczych,
- roboty związane z budową inżynierii wodnej,
- konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
- przygotowanie terenu pod budowę,
- działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni,
- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne,
- wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych,
- roboty związane z budową dróg i autostrad,
- naprawa pomp.

W przypadku infrastruktury ciepłowniczej na terenie gminy nie ma zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Zaspokojenie potrzeb ciepłych odbywa się obecnie w oparciu o indywidualne źródła w domach mieszkalnych jednorodzinnych oraz obiektach usługowych na gaz płynny oraz paliwa stałe (głównie węgiel oraz drewno).

Warto również wyodrębnić aspekt dotyczących infrastruktury transportowej.

Układ komunikacyjny Gminy Giżycko oparty jest przede wszystkim na:

- drogach krajowych nr 59 oraz nr 63,
- drogach wojewódzkich nr 643, nr 592 oraz nr 655,
- drogach powiatowych: 1722N Szczybały Giżyckie – Bogaczewo, 1724N Wronki – Wilkasy, 1732N Giżycko – Świdry – gr. pow., 1734N gr. pow. – Jeziorowskie – Kruklanki – (Sołdany) dr. kraj. nr 63, 1736N Kruklanki – Pieczonki – Sulimy, 1803N gr. pow. – Doba – Kamionki – dr. woj. nr 592, 1805N Pierkunowo – Giżycko, 1823N

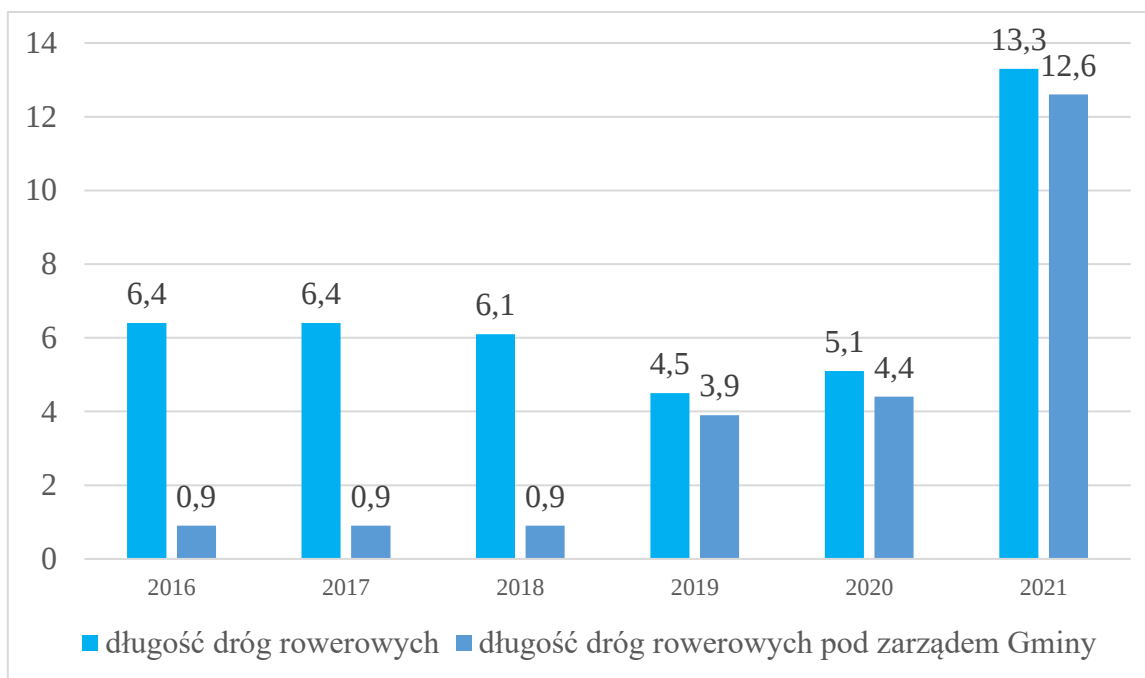


Giżycko – Kozuchy Wlk. – Kruklin – Sucholaski, 1825N Spytkowo – Pieczonki, 1827N
Pieczonki – Kozuchy Wlk., 1829N dr. woj. nr 643 – Paprotki – dr. pow. nr 1839N,
1833N Kruklin – Siedliska – Lipińskie,

- drogach gminnych.

Bardzo ważnym aspektem dla Gminy jest również fakt czy posiada ona drogi dla rowerów. Długość dróg rowerowych dla Gminy Giżycko oraz ich długość, która jest pod zarządem Gminy przedstawione zostały na wykresie.

Wykres 21. Długość dróg rowerowych oraz długość dróg pod zarządem Gminy Giżycko w latach 2016-2021



Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS, (dostęp: 25.10.2022).

Długość dróg rowerowych na terenie Gminy Giżycko w analizowanym okresie znacznie się zwiększyła. Co pozytywnie wpływa na rozwój Gminy. Potwierdza to fakt, że prawie w całości Gmina zarządza tymi drogami, a wcześniej zarządzała tylko niewielkim odsetkiem tych dróg, więc jest to aspekt ważny dla Gminy.



3.4. Środowisko naturalne

Środowisko naturalne jest ważnym elementem dla rozwoju jednostek terytorialnych. W związku z czym każda jednostka powinna podjąć konkretne działania w celu zadbania o utrzymanie dobrego stanu środowiska naturalnego.

3.4.1. Jakość powietrza

W Gminie są bardzo dobrze rozwinięte połączenia komunikacyjne ze względu na zlokalizowanie w rejonie międzynarodowego szlaku transportowo-komunikacyjnego oraz skrzyżowaniu się dróg krajowych i drogi wojewódzkiej. Rozwijający się sektor usług turystyczno-rekreacyjny, istniejąca infrastruktura oraz atrakcyjność środowiska przyrodniczego prowadzą do wzmożonego ruchu komunikacyjnego. Wzmożony ruch komunikacyjny jest źródłem emisji zanieczyszczeń, który nasila się szczególnie w okresie letnim.

Gmina Giżycko znajduje się w strefie warmińsko-mazurskiej, dla której Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął uchwałę w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej z dnia 26.05.2020 r. nr XVI/280/20. Spośród 7 stacji pomiaru pyłu zawieszonego PM10 nie wskazano punktu pomiarowego w obrębie Gminy Giżycko. Pył PM10 jest to pył, w którego składzie znajdują się substancje toksyczne, wpływające negatywnie na stan zdrowia ludności.

Działania jakie powinna prowadzić Gmina Giżycko w celu zmniejszenia stężeń w powietrzu niebezpiecznych związków to m.in.:

- likwidacja lub wymiana indywidualnych systemów grzewczych na niskoemisyjne,
- odpowiednie gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- używanie paliwa węglowego dobrej i sprawdzonej jakości,
- ograniczanie wypalania traw.



3.4.2. Hałas

Głównym źródłem hałasu na terenie Gminy Giżycko jest komunikacja drogowa i kolejowa. Najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. Hałas komunikacyjny spowodowany jest przede wszystkim przez wzrastający ruch pojazdów na drodze krajowej nr 59 i 63. Dotyczy to głównie odcinków drogi w pobliżu zabudowy mieszkaniowej. Ponadto źródłem hałasu są zwirownie zlokalizowane na terenie Gminy. Kontrole pomiaru hałasu nie wykazały przekroczenia norm poziomu hałasu przemysłowego w otoczeniu zakładów znajdujących się na terenie Gminy Giżycko.

3.4.3. Stan wód

Ważny czynnikiem dla Gminy jest również stan wód. Stan wód powierzchniowych jest określany jako zły. Dodatkowo Gmina zmagą się z zanieczyszczeniami wód powierzchniowych i podziemnych, które spowodowane są poprzez zanieczyszczenia pochodzenia komunalnego oraz niekontrolowane zrzuty nieczystości z jachtów.

3.4.4. Złoża górnicze oraz kopalin

Na terenie gminy, według danych z Centralnej Bazy Danych Geologicznych znajduje się 15 obszarów górniczych oraz udokumentowane zostały złoża kopalin pospolitych, wykorzystywanych głównie w budownictwie takie jak: kruszywo naturalne, piaski kwarcowe oraz kreda jeziorna.

3.4.5. Stan gleb

Jakość gleb w istotny sposób wpływa na potencjał jednostek samorządu terytorialnego. Gleby dobrej jakości oznaczają zdrowe i wysokie plony oraz warunkują prawidłowy rozwój człowieka.



Na terenie Gminy Giżycko przeważają słabe jakościowo gleby. Jednakże jakość gleb na terenie Gminy posiada również swoje atuty. Zaliczyć można do nich:

- niski stopień zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi,
- dominujący udział użytków rolnych na terenie Gminy.

3.5. Analiza SWOT

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji przestrzennej Gminy Giżycko należy dokonać analizy SWOT. Dokładna analiza znajduje się w tabeli.

Tabela 43. Analiza SWOT wymiaru przestrzennego

Mocne strony	Słabe strony
▪ Wzrost liczby budynków mieszkalnych ▪ Wzrost liczby mieszkań ▪ 100% zwodociągowanie Gminy ▪ Duży odsetek osób korzystających z instalacji kanalizacyjnej (79,8%) ▪ Duży odsetek osób korzystających z instalacji gazowej (53,1%) ▪ Przebieg dróg rowerowych na terenie Gminy ▪ Odpowiednie normy poziomu hałasu przemysłowego ▪ Niski stopień zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi ▪ Dominujący udział użytków rolnych	▪ Mały odsetek terenów objętych Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego ▪ Brak zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło ▪ Zły stan (ogólny) Jednolitych Części Wód Powierzchniowych ▪ Przewaga słabych jakościowo gleb
▪ Szanse	▪ Zagrożenia
▪ Zewnętrzne źródła finansowania, w tym nowa perspektywa finansowa UE 2021-2027 ▪ Racjonalna gospodarka odpadami	▪ Wzrost emisji gazów cieplarnianych, ▪ Zmiany klimatu spowodowane globalnym ociepleniem, ▪ Ograniczenia związane z występowaniem form ochrony przyrody

Źródło: opracowanie własne.



Spis tabel

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Giżycko w latach 2016-2021	7
Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021	8
Tabela 3. Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021	9
Tabela 4. Udział ludności z wyszczególnieniem grup wiekowych Gminy Giżycko w latach 2016-2021.....	10
Tabela 5. Stan ludności z wyszczególnieniem grup wiekowych Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021	11
Tabela 6. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021	14
Tabela 7. Saldo migracji ludności Gminy Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 201	16
Tabela 8. Struktura dostępności miejsc w oddziałach przedszkolnych na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021	18
Tabela 9. Liczba uczniów oraz oddziałów w szkołach podstawowych na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021	20
Tabela 10. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2018-2021	22
Tabela 11. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2021.....	24
Tabela 12. Liczba rodzin oraz osób objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021	25
Tabela 13. Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą w formie pracy socjalnej na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021	25
Tabela 14. Pomoc dla mieszkańców Gminy Giżycko wynikająca z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w latach 2018-2021.....	29
Tabela 15. Miejscowe zagrożenia na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021	37



Tabela 16. Działalność Biblioteki Publicznej w latach 2016-2021	46
Tabela 17. Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Giżycko.....	49
Tabela 18. Wybory do sejmików województw w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju	54
Tabela 19. Wybory do rady powiatów w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju.....	54
Tabela 20. Wybory rady gmin i rady miast w miastach na prawach powiatu w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju	55
Tabela 21. Wybory na wójta, burmistrza oraz prezydenta w 2018 r. w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju.....	56
Tabela 22. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Giżycko	57
Tabela 23. Struktura dochodów w Gminie Giżycko w latach 2016-2021	63
Tabela 24. Struktura wydatków w Gminie Giżycko w latach 2016-2021	65
Tabela 25. Analiza SWOT wymiaru społecznego	68
Tabela 26. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy Giżycko w latach 2016- 2021	72
Tabela 27. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Giżycko.....	73
Tabela 28. Liczba podmiotów gospodarczych wg klas wielkości w Gminie Giżycko w latach 2016-2021.....	78
Tabela 29. Przedsiębiorstwa z podziałem na sektor prywatny i publiczny w latach 2016-2021	79
Tabela 30. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w Gminie Giżycko w latach 2016-2021.....	80
Tabela 31. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w Gminie Giżycko na tle miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021	81
Tabela 32. Liczba osób pracujących w Gminie Giżycko w latach 2016-2021	82



Tabela 33. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy na terenie Gminy Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2021	84
Tabela 34. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2021	86
Tabela 35. Analiza SWOT wymiaru gospodarczego	87
Tabela 36. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego w Gminie Giżycko w latach 2016-2021	90
Tabela 37. Budynki mieszkalne w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021	92
Tabela 38. Mieszkania w Gminie Giżycko w porównaniu z miastem Giżycko, powiatem, województwem oraz krajem w latach 2016-2020	92
Tabela 39. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Giżycko w latach 2016-2020 (m ²)	93
Tabela 40. Infrastruktura wodociągowa w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021	95
Tabela 41. Infrastruktura kanalizacyjna w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021	95
Tabela 42. Infrastruktura gazowa w Gminie Giżycko w porównaniu do miasta Giżycko, powiatu, województwa oraz kraju w latach 2016-2021	96
Tabela 43. Analiza SWOT wymiaru przestrzennego	101



Spis wykresów

Wykres 1. Gęstość zaludnienia w Gminie Giżycko w latach 2016-2021	9
Wykres 2. Przyrost naturalny Gminy Giżycko w latach 2016-2021.....	13
Wykres 3. Saldo migracji w Gminie Giżycko w latach 2016-2021	15
Wykres 4. Liczba wychowanków objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021.....	17
Wykres 5. Liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021	20
Wykres 6. Liczba rodzin, w tym dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021.....	26
Wykres 7. Liczba osób objętych pomocą w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na terenie Gminy Giżycko w latach 2018-2021	27
Wykres 8. Liczba rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej w Gminie Giżycko w latach 2018-2021	27
Wykres 9. Liczba porad lekarskich w Gminie Giżycko w latach 2016-2021.....	36
Wykres 10. Liczba wejść na ściankę wspinaczkową w latach 2018-2021	42
Wykres 11. Liczba wejść na basen w latach 2018-2021	42
Wykres 12. Liczba wejść na kręgielnie w latach 2018-2021	43
Wykres 13. Liczba wejść na bilard w latach 2018-2021.....	43
Wykres 14. Liczba wejść na siłownię/salkę fitness w latach 2018-2021.....	44
Wykres 15. Liczba licencjonowanych zbiorów elektronicznych w latach 2018-2021	47
Wykres 16. Struktura wiekowa czytelników Biblioteki w 2021 roku	48
Wykres 17. Zestawienie dochodów i wydatków Gminy Giżycko w latach 2016-2021	61
Wykres 18. Struktura kształtowania się dochodów Gminy Giżycko w 2021 roku.....	62
Wykres 19. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Giżycko w latach 2016-2021	78
Wykres 20. Liczba pracujących na 1000 ludności ogółem oraz liczba pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Giżycko w latach 2016-2021	83



Wykres 21. Długość dróg rowerowych oraz długość dróg pod zarządem Gminy Giżycko w latach 2016-2021	98
--	----

Spis map

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Giżycko na mapach powiatu giżyckiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego	88
---	----

Spis rysunków

Rysunek 1. Tereny w Gminie Giżycko objęte Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego	90
---	----